

Úloha Policie České republiky v prevenci kriminality

Bc. Václav Smolka

Diplomová práce
2021

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta logistiky a krizového řízení

Ústav ochrany obyvatelstva

Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE (projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Bc. Václav Smolka
Osobní číslo: L19779
Studijní program: N1032A020002 Bezpečnost společnosti
Studijní obor: Ochrana obyvatelstva
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Úloha Policie České republiky v prevenci kriminality

Zásady pro vypracování

1. Seznamte se s dostupnou literaturou a zpracujte teoretickou část diplomové práce.
2. Charakterizujte Policii ČR, její složky, pravomoc a jejich úlohu v prevenci kriminality.
3. Proveďte analýzu momentální péče Policie ČR při prevenci kriminality v České republice.
4. Na základě výsledku analýzy proveďte návrh na zlepšení momentálního stavu bezpečnosti obyvatel a popište největší nedostatky.

Forma zpracování diplomové práce: **Tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

1. KOVAŘÍK, Zdeněk a Pavel KREJČÍ. *Spolupráce policie ČR s veřejností: (v názorech a postojích občanů a řídicích pracovníků policie)*. Brno: Tribun EU. Knihovnicka.cz, 2012. ISBN 978-80-263-0099-1.
2. *Policie České republiky: Police of the Czech Republic*. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2017. ISBN 978-80-270-0664-9.
3. *Seminar on the role of the police in the protection of human rights, Canberra, Australia, 29 April to 13 May 1963, 1963*. New York: United Nations.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce: **JUDr. Mgr. Petr Kroupa, Ph.D.**
Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce: **1. prosince 2020**

Termín odevzdání diplomové práce: **14. května 2021**

L.S.

---

doc. Ing. Zuzana Tučková, Ph.D.
děkanka

---

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

V Uherském Hradišti dne 2. prosince 2020

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

V Uherském Hradišti, dne: 7.5.2024

Jméno a příjmení studenta: Bc. Václav Smolka

.....
podpis studenta

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na činnost policie v prevenci kriminality. Jsou zde definovány pojmy jako policie, zákon o policii a úkoly policie. Práce se zároveň zabývá Policií České republiky jako takové, specifikuje její působnost a úkoly. Stěžejní část práce popisuje stav kriminality v Olomouckém kraji a návrhy na zlepšení. Výsledky analýzy kriminality v kraji jsou dále rozebírány zároveň pomocí grafů. Součástí této práce je také úloha státu v prevenci kriminality. Práce dále předkládá stav, vývoj a struktury kriminality v letech 2016-2020 na území Olomouckého kraje. Součástí práce je také výzkumná sonda, jež je zaměřena na povědomí a názory studentů Střední odborné školy v Hranicích na Moravě, a to oboru Bezpečnostně právní činnost. Cílem sondy je zjistit orientaci studentů v kriminálních statistikách a jejich náhled na práci státní a městské policie v Olomouckém kraji.

Klíčová slova: policie, zákon, úkoly, kriminalita, prevence

ABSTRACT

The diploma thesis is focused on the activities of the police in crime prevention. Terms such as police, law and police tasks are defined here. The thesis also deals with the Police of the Czech republic as such, indicates its scope and tasks. The main part of the thesis describes the state of crime in the Olomouc region and suggestions for improvement. The results of the analysis of crime in the region are further analyzed at the same time using graphs. Part of this work is also the role of the state in crime prevention. The thesis also presents the state, development and structure of the crime in the years 2016-2020 in the Olomouc region. Part of the thesis is also a research probe, which is focused on the awareness and opinions of students of the secondary vocational school in Hranice in Moravia, namely the field of Security and law. The aim of the probe is to find out the orientation of students in criminal statistics and their insight into the work of the state and city police in the Olomouc region.

Keywords: police, law, tasks, criminality, prevention

Hlavní poděkování patří JUDr. Mgr. Petru Kroupovi, Ph. D., který mě vedl při zpracování diplomové práce, a to za vstřícný, trpělivý a ochotný přístup. Další poděkování patří všem pedagogům a policejním pracovníkům, kteří mi byli nápomocni při zpracování. Závěrečné poděkování náleží především mé rodině a přátelům, kteří mě po celou dobu psaní práce podporovali.

„ Každý člověk je zámožný, pokud má zdravé ruce a trochu rozumu.“

- Tomáš Baťa

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 POLICIE ČR.....	12
1.1 HISTORICKÝ KONTEXT POLICIE ČR	12
1.2 PRÁVNÍ ÚPRAVA POLICIE	17
1.3 ZÁKON O POLICII ČESKÉ REPUBLIKY	18
1.4 ORGANIZACE A ŘÍZENÍ POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY.....	19
1.5 PŘÍSLUŠNÉ SLUŽBY POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	20
1.6 PODMÍNKY PŘIJETÍ DO SLUŽEBNÍHO POMĚRU POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY.....	22
1.7 ÚKOLY POLICIE ČR	23
2 PREVENCE KRIMINALITY.....	25
2.1 ČLENĚNÍ KRIMINÁLNÍ PREVENCE	25
2.2 ÚLOHA STÁTU V PREVENCI KRIMINALITY	28
2.3 SUBJEKTY PREVENCE KRIMINALITY	28
2.4 COMMUNITY POLICING / POLICEJNÍ KOMUNITA	31
II PRAKTICKÁ ČÁST	33
3 KRIMINALITA OLOMOUCKÉHO KRAJE.....	34
3.1 CHARAKTERISTIKA OLOMOUCKÉHO KRAJE	34
3.2 KRIMINALITA OLOMOUCKÉHO KRAJE	38
3.2.1 <i>Index kriminality.....</i>	<i>40</i>
3.2.2 <i>Násilná kriminalita .....</i>	<i>42</i>
3.2.3 <i>Majetková kriminalita.....</i>	<i>43</i>
3.2.4 <i>Mravnostní kriminalita .....</i>	<i>44</i>
3.2.5 <i>Hospodářská kriminalita .....</i>	<i>46</i>
3.2.6 <i>Výsledky analýzy.....</i>	<i>47</i>
4 PREVENTIVNÍ PROGRAMY OLOMOUCKÉHO KRAJE	49
4.1 ODDĚLENÍ PREVENCE KRIMINALITY V OLOMOUCKÉM KRAJI	49
4.2 PROJEKTY OLOMOUCKÉHO KRAJE.....	49
4.2.1 <i>Projekty sociální prevence .....</i>	<i>50</i>
4.2.2 <i>Projekty situační prevence.....</i>	<i>51</i>
4.3 INFORMOVÁNÍ OBČANŮ	52
4.4 PLÁNOVANÉ PROJEKTY DO ROKU 2025 V OLOMOUCKÉM KRAJI	52
4.5 FORMULACE NÁVRHŮ A DOPORUČENÍ	53
5 VÝZKUMNÁ SONDA ZAMĚŘENÁ NA POVĚDOMÍ A NÁZORY STUDENTŮ OBORU BEZPEČNOSTNĚ PRÁVNÍ ČINNOST NA STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLE V HRANICÍCH NA MORAVĚ	55
5.1 VYMEZENÍ CÍLOVÉ SKUPINY	56
5.2 METODA SBĚRU DAT	56
5.3 VÝZKUMNÉ OTÁZKY A PREZENTACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMNÉ SONDY	57
.....	66
5.4 ZÁVĚREČNÉ SHRNUÍ	68
ZÁVĚR.....	70

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	72
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	76
SEZNAM OBRÁZKŮ	77
SEZNAM GRAFŮ	78
SEZNAM TABULEK	79
SEZNAM PŘÍLOH	80

ÚVOD

Slovo policie není potřeba více rozebírat, ačkoliv může působit v různých státech a různých časových úsecích pod jinými názvy nebo je jen úkolována určitými úkoly, jako je to u různých složek s policií spojených, jedno mají společné, jejich hlavním úkolem je dodržování bezpečnosti a ochrana životů, zdraví a majetku občanů.

Tématem mé diplomové práce je Policie České republiky a její úloha v prevenci kriminality. Kriminalita je i přes veškeré peripetie stále závažným, společností vnímaným, aktuálním tématem, s kterým lidé dennodenně přicházejí do kontaktu. Ať už prostřednictvím zpráv, internetu, nebo se stávají oběťmi útočníků na bázích denního fungování. Z tohoto důvodu by mělo být toto téma diskutováno a společnost by jej neměla brát jako tabu, ale naopak by jej měla vnímat jako součást života.

Již v minulosti se objevily některé vize, které nám říkaly, že by stát mohl fungovat bez existence policie, avšak lidská zkušenost nám říká, že společenské podmínky se jen tak nedaří automaticky nastolovat a vzájemně udržovat po celém světě. Z toho důvody tedy existují zákony a bezpečnostní složky, které tyto zákony prosazují, mezi nejznámější z nich patří Policie České republiky, a tak je tomu i u nás.

Ve výzkumech veřejného mínění se kriminalita a zločin objevují jako jeden z primárních problémů lidského vývoje, který naši společnost trápí. Někteří občané jsou dokonce silně nespokojeni s tím, jak se tento problém daří příslušným institucím řešit. Avšak nutno podotknout, že se na internetu velmi často objevují zkreslené informace, které v lidech vzbuzují mylné představy o tom, jak tomu doopravdy je s cílem vyvolat v lidech ať už pozitivní, či negativní reakci důležitou pro zvýšení sledovanosti různých článků.

Diplomová práce v první kapitole popisuje veškeré informace o Policii České republiky. Od historie, přes právní úpravu, úkoly až po organizaci Policie České republiky. V druhé kapitole se zaměřuje na prevenci kriminality, její členění, subjekty prevence kriminality a policejní komunitu.

Praktická část je zaměřena na kriminalitu Olomouckého kraje, její charakteristiku, preventivní programy a návrhy na zlepšení a poslední kapitola vykresluje výzkumnou sondu ve třetím a čtvrtém ročníku Střední odborné školy v Hranicích na Moravě, kde studenti odpovídají na 15 otázek s následným vyhodnocením. Sonda byla prováděna explorativním sběrem dat kvantitativního výzkumu, a to dotazníkem.

CÍL PRÁCE A POUŽITÉ METODY

Cílem práce je celkově shrnout stav kriminality v Olomouckém kraji, navrhnout konkrétní projekty na zlepšení situace ohledně trestné činnosti. Pro práci jsem zvolil grafické znázornění současné situace a výzkumnou sondu dotazníkového šetření pro studenty třetího a čtvrtého ročníku Střední odborné školy v Hranicích oboru Bezpečnostně právní činnost. Dotazník se skládal z 15 otázek, přičemž respondenti měli na zpracování dotazníku 30 minut. Na základě výsledků byl zhodnocen stávající stav a navrženo opatření ke zlepšení situace. Práce si klade za cíl poukázat na trhliny spojené s nedostatečným počtem realizovaných projektů ze strany Policie České republiky a navržení většího počtu projektů nutných ke snížení kriminality.

Hlavní metodou sběru dat je rozhovor v online prostředí s příslušníky bezpečnostních sborů působících v oblasti prevence kriminality v návaznosti na teoretická východiska diplomové práce. Při zpracování byly použity následující metody.

Pozorování

Pozorování je součástí každé vědecké metody. Na rozdíl od běžného pozorování je systematické a předem plánované. Sledováním určitých jevů a zákonitostí se docílí výsledků a popisem skutečnosti i jejich vysvětlení. (Wajnryb, 1993)

Dotazování

Dotazování je jeden z výzkumných nástrojů, který se skládá ze souboru otázek, jehož cílem je shromažďovat informace od respondenta. Výzkumný dotazník je obvykle kombinací uzavřených a otevřených otázek. Otevřené otázky nabízejí respondentovi schopnost rozpracovat své myšlenky. Výzkumné dotazníky byly vyvinuty v roce 1838 Statistickou společností v Londýně. (Harris, 2014)

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 POLICIE ČR

Policie České republiky je jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor zřízený zákonem České národní rady ze dne 21. června 1991. Jejím hlavním úkolem je chránit životy, zdraví a majetek občanů a předcházet trestné činnosti. Plní také úkoly podle nařízení a předpisů podle úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti a mezinárodní smlouvy, které jsou součástí právního řádu České republiky. (Policie České republiky, 2017)

1.1 Historický kontext Policie ČR

Pojem policie byl v průběhu svého vývoje několikrát konkretizován, upravován a zpřesňován. Výraz policie vychází z řeckého slova „politeiá“, vyznačující spořádaný stav obce, či města nebo určitý směr směřující k jeho dosažení. V původním, zachovalém významu policie znamenala veškerou státní činnost, posléze termín zahrnoval veškerou státní správu, kromě oblasti obrany, financí a justice.

Dnes se chápání pojmu policie redukovalo na institucionální hledisko. Pod pojmem policie se tedy rozumí specifický úsek systémů orgánů veřejné správy. Díky tomu je dnes policejní správa relativně samostatným odvětvím veřejné správy. V dnešní době se dá říct, že policejní správa vyjadřuje určitou kvalifikovanou část širší oblasti správy bezpečnosti.

Policie České republiky je veřejný ozbrojený bezpečnostní sbor s celostátní působností, který plní úkoly v souladu s ústavními zákony, zákony a obecně závaznými právními předpisy. (Policie České republiky, 2017)

Historie do roku 1918

Již v dávném starověku filozofové psali svá díla o státu a společnostech a mysleli tím zejména dobré a žádoucí státní zřízení a umění vládnout. Toto bylo předpokladem a základem plnohodnotného života ve společnosti, potažmo i v celé zemi. Stejně tomu tak bylo i ve středověku, kdy hlavním předmětem prosperujícího a dobře vedeného státu byl pořádek, který bylo zapotřebí dosáhnout, aby stát prosperoval a dobře se mu vedlo.

Už ve zmínkách ze starověkého Řecka lze dohledat první zmínky o policejních složkách, které dohlížely na dodržování veřejného pořádku. Tyto složky plnily i další úkoly uložené vládou města. To znamená, že již středověká města měla územní policejní správu. Tuto správu později nahradil na našem území rychtář s jeho čeledí.

Rychtářovým hlavním úkolem bylo stíhání zločinců a zachování pokoje a bezpečnosti ve městě. Rychtáři měli tehdy vysoké postavení ve společnosti, zasazovali se také o omezení výtržností, rvaček na ulicích, udržování pořádku při ohni a také udržování nočního klidu v ulicích města. Jedním z hlavních úkolů rychtářů bylo dodržování klidového režimu občanů během nocí, kdy jim byli nápomocni místní ponocní. Po celou dobu středověku byl rychtář brán jako ochránce veřejného pořádku, kterému také náležela moc soudní.

Území státu České republiky patřilo do roku 1918 do rakouské části habsburské monarchie, což také ovlivnilo vývoj organizace bezpečnostních složek v našem státu.

Po revolučních událostech v roce 1848 bylo na našem území zavedeno po tzv. lombardském stylu četnictvo a o několik let později zde byla zavedena samospráva, v rámci níž mohla působit komunální policie. (Macek a Uhlíř, 2001)

Období první republiky 1918-1939

Během prvních dvaceti let samostatného Československého státu doznala původní rakouská organizační struktura četnictva obrovského rozmachu ve více odvětvích. Byly zaváděny nové vymoženosti a celkově panoval velký rozmach osobních automobilů. Četníci zde působili na větších územních obvodech a doplňoval se výkon četnictva novými četnickými stanicemi.

Zemská četnická velitelství vytvářela speciální organizační celky často dočasné, jako byly kontrolní pohraniční stanice a další pohotovostní oddíly specializující se na dodržování pořádku a ochrany obyvatelstva. Už tehdy se naše území potýkali občané našich měst se stejnými problémy, jako nám poskytuje naše doba, jako jsou například volně pobíhající psi, drobné krádeže, problémy s dopravní obslužností, nerespektování obecních vyhlášek, rušení či překračování nočního klidu, neoprávněné využívání veřejných prostranství, porušování pravidel občanského soužití a podobně.

Dalšími útvary byly silniční kontrolní stanice, příslušné letecké hlídky a četnické pátrací stanice, které měly hlavní úkol pátrat po lokálních delikventech při pátrání trestné činnosti.

Byla zde i menší sestava státních policejních úřadů, jejich úkolem bylo pečovat o veřejnou bezpečnost osob a majetku, udržovat veřejný řád a dbát na ochranu cizinců.

Při svém vzniku byla Československem rozdělena i soustava státních policejních úřadů. Byla zde participována policejní ředitelství v hlavním městě Praze a v Brně a policejní

komisařství v Plzni a v Ostravě. Státní policejní úřady vznikaly zpravidla postupně, zejména tam, kde se trestná činnost pravidelně vymykala obyčejům. S přibývajícím hrozbou nacistů zde však přišla změna. Státní policejní správa se začala sjednocovat a policejní úřady vznikaly i bez ohledu na souhlas obce. Na konci roku 1938 zde tak bylo přes sto policejních úřadů.

Členové četnického vedení a celkového sboru byli rozděleny na mužstva a vrchní důstojníky. Členové tzv. družstva měli za úkol chránit bezpečnost osob a majetku, zatýkali delikventní a stíhané osoby, sjednávali klid a veřejný pořádek, oproti tomu důstojníci z řad četnictva zodpovídali za výkon služby, dochvilnost svých podřízených, výcvik a kázeň svých podřízených četníků.

Hlavní velitel četnického sboru byl generální velitel četnictva, jenž byl podřízen vládě a ministerstvu vnitra. Zodpovídal za dodržování veřejných norem, udržování kázně a celkové morálky celého četnického sboru.

Mezi hlavní úkoly, jimiž bylo řízeno četnictvo, patřily zejména dvě části: Služba obyčejná, jež byla vykonávána rutinně na bázích každodenního života, jako bylo dodržování veřejného pořádku a zdraví občanů, a Službu zvláštní, jež byla spojena se zvláštními vrchnostenskými nařízeními od ministerstva vnitra až po lokální velitele četnictva.

S přibývajícím časem dozrávala také organizační struktura četnictva. Stát se zasazoval o vytváření nových specializovaných útvarů, jež působily zejména ve větších územních obvodech. Mezi ně lze zařadit hlídky pátrání po stíhaných a hledaných osobách četnické pátrací stanice, silniční pořádkové a kontrolní stanice, pohraniční kontroly a stanice, první pohotovostní oddíly četnictva a také polní četnictvo.

V období tzv. první republiky vznikalo také množství jednotlivých samostatných odborných oddělení policejního ředitelství, kde patřily zejména Ústřední přihlašovací úřad, pasové oddělení, úřadovna pro potírání lichvy, oddělení tiskové, dopravní a oddělení pro zbrojní pasy. V roce 1929 byl také zřízen nový úřad s názvem: Všeobecná kriminální ústředna, jež měla za úkol vést ústřední evidenci zločinců a také zejména pátrat po nezvěstných a hledaných osobách. (Macek a Uhlíř, 2001)

Období Protektorátu Čechy a Morava 1939-1945

Období Protektorátu Čechy a Morava znamenalo pro občany našeho území řadu změn. Jedním z nejdůležitějších zlomů ve vývoji policie byla několikadenní schůzka, či konference mezi nacistickým Německem, Francií, Itálií a Velkou Británií, která proběhla 29. září 1938, říká se jí také Mnichovská dohoda. Důvodem bylo vyřešení toho, zda nacistické Německo má, či nemá nárok na území Československa. Tlak Německa vyvrcholil 15. března na jaře následujícího roku, kdy došlo k okupaci Československa a vytvoření Protektorátu Čechy a Morava a k velkým ztrátám území, jež byly postoupeny Německu a Maďarsku. Protektorát byl vymezen jako autonomní celek s vlastní vnitřní správou, reálně však náležela veškerá výkonná moc říšskému protektorátu, který byl jmenován Hitlerem jako „zástupce říšských zájmů“.

Na našem území v letech 1939-1944 působily jednotky německé pořádkové policie a německá bezpečnostní policie, české četnictvo bylo téměř vytlačeno, avšak zůstaly zde české bezpečnostní sbory a to četnictvo, obecní policie a státní policie. Podstatné změny nastaly v únoru 1942, kdy se bezpečnostní složky participovaly na protektorátní uniformované policii, kde spadalo veškeré četnictvo, uniformovaná vládní policie, uniformovaná obecní policie a obecní kriminální policie. Generálním velitelem uniformované Policie byl plukovník Riege a generálním velitelem neuniformované policie se stal velitel Böhme. Velký přelom nastal až v roce 1944, kdy s ubývající silou nacistického Německa a stále větší hrozbou hrozící z východu byly tyto tři složky sjednoceny a byly označovány jako protektorátní policie. Patřilo zde i veškeré hasičstvo z povolání. Po sounáležitosti policejní výkonné moci pak byli budováni inspektoři protektorátní policie, jejich územní působnost a kompetence se vztahovala zejména na služební dozor, školení a výcvik. (Macek a Uhlíř, 2001)

Poválečné období 1945-1991

Komunální policie ukončila svoji činnost až s koncem války, a to v roce 1945. Hlavním důvodem nebylo, že by měla nedostatek práce, ale jednalo se o přežití, spojený s předchozím společenskopolitickým uspořádáním poměrů v českých zemích. Základem nového tvoření poválečného státu v osvobozeném Československu se stal státní program z Košic, který nabyl účinnosti 5. 4. 1945. Byla zde vytvořena nová sjednocená organizace a to SNB (Sbor národní bezpečnosti). V říjnu roku 1945 byly vytvořeny zemské odbory bezpečnosti, jejichž úkolem bylo řídit všechny složky vnitřní národní bezpečnosti ve státě. S postupem času docházelo k poměrným změnám ve vedení SNB a celkově

i v kompetencích tohoto útvaru, probíhaly zde velké změny a většinou se to neobešlo bez různých kontroverzí. Na začátku ledna v roce 1954 vešla v účinnost nová organizační struktura bezpečnosti Československa. Řídícím orgánem Veřejné bezpečnosti se stala Hlavní správa, které byly podřízeny krajské správy a okresní oddělení ministerstva vnitra. V roce 1966 byly na základě rozkazu ministerstva vnitra zrušeny krajské správy a okresní oddělení ministerstva vnitra. Sbor národní bezpečnosti se dále dělil na složky, jako byly veřejně velmi dobře známá VB (Veřejná bezpečnost) a Státní bezpečnost. Po roce 1968 byly tyto sbory hlavními nástroji komunistických stran a komunistického režimu, což zapříčinilo i to, že společnost tento útvar vnímala velmi negativně. Vrcholem všeho byl zásah Veřejné bezpečnosti při nechvalně známé demonstraci studentů 17. listopadu 1989. Po této demonstraci přišly události, které zapříčinily pád režimu, a také došlo k úplnému ukončení existence Sboru národní bezpečnosti, který byl následně přeměněn na Policii ČSFR, která byla zřízena zákonem ČNR č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky s účinností od 15. července 1991. Policie ČR republiky funguje dodnes jako všeobecný bezpečnostní vzor. (Macek a Uhlíř, 2001)

Rok 1991 až po současnost

Stejně jako v České republice, tak u našich sousedů ve Slovenské republice vznikl ze Slovenských jednotek SNB Policejní sbor Slovenské republiky. Policie České republiky byla již na svém počátku rozdělena do několika oddělení, od samého vzniku disponovala vyšetřovací službou, službou ochrany ekonomických zájmů, službou dopravní policie, agendou občanských a zbrojních průkazů a také kriminální a technickou expertizní službou. Policie v tomto období procházela celou řadou změn, pomalu se tvořila daktyloskopická služba a zároveň s mezilidským pokrokem dokázala konkurovat a zároveň dohánět západní země. Dnem rozdělení Československa 1. 1. 1993 převzala Policie České republiky i agendu zrušeného Federálního policejního sboru z let předešlých. Policie stále rozšiřovala svoji působnost, nově přibyla letecká služba, služba rychlého nasazení, služba pohraniční a cizinecké policie. V roce 2002 došlo ke sloučení několika složek a nově tvořily službu kriminální policie a vyšetřování. V létě roku 2007 společně se vstupem do Schengenského prostoru byla odbourána ochrana pozemních státních hranic, což zapříčinilo vznik nové cizinecké policie. Později, na začátku ledna 2009 nabyl účinností nový zákon 273/2008 Sb., o Policii České republiky, který přinesl zásadní změny v podobě založení krajských ředitelství, s novými územními obvody.

Vzniku Policie České republiky předcházelo několik dramatických událostí a korupčních skandálů. V dnešní době však hrdě reprezentuje naši zemi a těší se stále nabývajícím serióznosti a pozitivnímu vnímání občany České republiky. (Policie České republiky, 2017)

1.2 Právní úprava Policie

Činnost Policie České republiky je upravena v mnoha právních předpisech¹ různé důležitosti a právní síly. Mezi ty nejdůležitější patří:

Ústava České republiky (č.1/1993 Sb.)

Je nejvyšším ústavním zákonem České republiky. Je zde ustanoveno, že státní moc slouží všem občanům stejně a lze ji uplatňovat jen v případech, v mezích a způsoby, které stanoví zákon. (Česko, 1993)

Listina základních práv a svobod

V Listině základních práv a svobod je ustanoveno, že zákonná omezení základních práv a svobod musí platit stejně pro všechny případy, které splňují stanovené podmínky. Nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena. Omezena může být jen v případech stanovených zákonem. (Česko, 1993)

Zákon o Policii České republiky (č. 273/2008 Sb.)

Je zákonem, jehož hlavním úkolem je přizpůsobit Policii České republiky na úkoly při zajišťování bezpečnosti a organizování řízení policie. Tento zákon vešel v platnost 11. 8.2008 a je účinný od 1. 1. 2009. (Česko, 2008)

---

¹ A další důležité zákony jako jsou: Trestní zákon České republiky (zákon č. 40/2009 Sb.), Trestní řád České republiky (zákon č. 141/1961 Sb.), Zákon o provozu vozidel na pozemních komunikacích (zákon č. 361/2000 Sb.), Zákon o přestupcích (zákon č. 200/1990 Sb.).

Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (č. 361/2003 Sb.)

Tento zákon platí nejen pro Policii České republiky, ale také pro Hasičský záchranný sbor České republiky, Bezpečnostní informační službu, celní správu a vězeňskou službu. Tento zákon vešel v platnost 31. 10. 2003 a je účinný od 1. 1. 2007. (Česko, 2003)

1.3 Zákon o Policii České republiky

V zákoně o Policii České republiky je stanovena základní organizace Policie České republiky, úkoly, které má policie plnit, povinnosti, které mají k dispozici při plnění úkolů a mnoho dalších předpisů a vyhlášek.

1. Část – Policie České republiky (§1-§112)

Hlava 1 – Postavení a činnost Policie České republiky (§1-§4)

Hlava 2 – Řízení a organizace Policie České republiky (§5-§8)

Hlava 3 – Základní povinnosti (§9-§13)

Hlava 4 – Spolupráce a další vztahy Policie České republiky (§12-§23)

Hlava 5 – Omezení osobní svobody (§24-§33)

Hlava 6 – Postup ve vztahu k věcem (§34-§44)

Hlava 7 – Vykázání (§44-§47)

Hlava 8 – Zajišťování bez chráněných objektů, prostor a osob (§48-§50)

Hlava 9 – Použití donucovacích prostředků a zbraně (§51-§59)

Hlava 10 – Práce s informacemi (§60-§88)

Hlava 11 – Mezinárodní spolupráce (§89-§94)

Hlava 12 – Náhrada škody za poskytnutí věcné pomoci (§95-§96)

Hlava 13 – Kontrola Policie České republiky (§97-§98)

Hlava 14 – Ochrana názvů policie a udílení darů a medailí (§99- §100)

Hlava 15 – Správní delikty (§101-§102)

2. Část – Inspekce Policie České republiky (§103-§107)

3. Část – Ustanovení přechodná a závěrečná (§108-§122)

Tento zákon má i svou strukturu, která se skládá ze 3 částí a 122 paragrafů. (Česko, 2008)

1.4 Organizace a řízení Policie České republiky

Členění policie bylo historicky několikrát změněno, a ne vždy se setkalo s pozitivními ohlasy ze strany lidu. V nynější době je dle zákona Policie ČR podřízena ministerstvu vnitra, přičemž Policii ČR tvoří útvary, jako jsou Policejní prezidium České republiky, v čele s policejním prezidentem, útvary policie s celostátní působností, jako jsou krajská ředitelství, kdy každé ředitelství má vymezeno svůj územní odbor působnosti a shoduje se se 14 územními kraji a útvary zřízenými v rámci krajského ředitelství jednotlivých krajů. Policejní prezidium České republiky není oprávněno ve většině případů řídit policisty povoláné k plnění úkolů v ministerstvu vnitra útvary mající na starost inspekční činnost. Můžeme zde řadit Generální inspekci bezpečnostních sborů. Jeho řízením je pověřen ministr vnitra. Viz organizační schéma policejního prezidia České republiky.

Policejní prezidium má sídlo v Praze a je rozčleněno na několik útvarů, kde každý útvar má v kompetenci jiné pravomoci. V čele policejního prezidia vždy stojí policejní prezident, který má v kompetenci veškerou řídicí činnost spadající do jeho působnosti. Policejního prezidenta zpravidla jmenuje a odvolává se souhlasem vlády ministr vnitra, který má v kompetenci i dozorčí činnost. Policejní prezident tedy nejen že je podřízeným ministra vnitra, ale zároveň je odpovědný za činy policie a veškerou činnost spjatou s výkonem povolání. Policejní prezident je také vůdčí osobou všech policistů a zároveň všichni členové policie jsou jeho pravomocem podřízeni. Jednou z hlavních úkolů policejního prezidenta je zabezpečování plnění úkolů jednotlivých ředitelství a participování hlavních úkolů policejního prezidia.

Policejní prezidium, sídlící v Praze je územně členěno na několik útvarů, které plní specifické úkoly. Mezi útvary patří:

- Kurýrní skupina
- Oddělení krizového řízení
- Bezpečnostní oddělení
- Archiv Policie České republiky

- Analyticko – legislativní oddělení
- Oddělení správy a kontroly osobních údajů
- Hudba hradní stráže a Policie České republiky

V současnosti má policejní prezident 3 náměstky. Pod prvního náměstka spadá služba pořádkové policie, služba dopravní policie, služba pro zbraně a materiál spojený s bezpečností osob. Druhý náměstek má na starost službu kriminální policie a vyšetřování (SKPV). A posledním náměstkem je náměstek pro ekonomiku spojenou s policejní službou. (Policejní prezidium, 2021)

1.5 Příslušné služby Policie České republiky

V rámci organizované struktury lze rozdělit strukturu Policie ČR také podle specifických úkolů, které mají tyto struktury na starosti. Můžeme zde zařadit službu cizinecké policie, pyrotechnickou službu, leteckou službu, ochrannou službu, službu pro zbraně a bezpečnostní materiál, službu dopravní policie, službu pořádkové policie a službu kriminální policie a vyšetřování. (Kovařík a Krejčí, 2012)

Služba cizinecké policie

Mezi hlavní úkoly patří: provádění kontrol pobytu cizinců, odhalování nelegální migrace, plnění úkolů, stanovenými mezinárodními smlouvami a předpisy EU. Cizinecká policie zároveň působí na celém území státu a vykonává správu ve věcech povolení vstupu cizinců do země, rozhodování o případném vyhoštění cizinců, či odepření vstupu osobám, které nesplňují příslušné požadavky. Ředitelství cizinecké policie se také podílí na plnění základních úkolů při ochraně vnějších hranic České republiky. (Souček, 2009)

Pyrotechnická služba

Úkolem pyrotechnické služby je především likvidace nalezené munice a nástražných výbušných systémů. Pyrotechnická služba často operuje při teroristických útocích, či nahodilých skutečnostech, spojených s vyhrožováním. (Pyrotechnická služba policie, 2021)

Letecká služba

Útvar s celostátní působností, který vznikl v roce 1993. Jde o přímého pokračovatele činnosti Letecké služby z dob federálního policejního sboru. Jejím úkolem je pátrání po pohřešovaných osobách, či pachatelích trestného činu. Letecká služba dále poskytuje podporu při speciálních akcích Policie České republiky a může být nasazena i v době nouzového stavu. Pokud to okolnosti vyžadují, tak se letecká služba také podílí na záchranných pracích, či pomoci s hašením a koordinaci požárů. (Souček, 2009)

Ochranná služba

Je speciálním celorepublikovým útvarem, který má za úkol ochranu vybraných politiků a ústavních činitelů, kteří jsou vyjmenováni z řad vlády. Dále je pověřena zajišťováním bezpečnosti určených ústavních činitelů a jim podobných osob dle mezinárodních dohod. Můžeme zde zahrnout také ochranu objektů a prostor, jako jsou Ústavní soud, ochrana diplomatických objektů, ochrana chráněných objektů a prostorů zvláštního významu, které schválila vláda a Parlament České republiky. (Ochranná služba policie, 2021)

Služba pro zbraně a bezpečnostní materiál

Vykonává bezpečnostní správu v oblasti zbraní, střeliva, vojenské munice, střelnic, výbušnin a bezpečnostního materiálu. Dále uděluje výjimky ze zákazu nabývat do vlastnictví držet zbraně Kategorie A a vydává povolení k nabytí vlastnictví držení a nošení zbraně Kategorie B. Její pravomoci jsou vymezeny zejména kontrolní činností v souvislosti se zbraněmi, vojenským materiálem a bezpečnostním materiálem. (Zbraně střelivo a bezpečnostní materiál, 2021)

Služba dopravní policie

Mezi její úkoly patří především dohlížení na bezpečnost a plynulost silničního provozu, vyšetřování dopravních nehod a kontrola dokladů o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla. Hlídky dopravní policie taktéž dohlíží na technický stav vozidel a zajišťují doprovody při přepravě nákladů s nadměrnou hmotností. (Souček, 2009)

Služba pořádkové policie

Je jednou ze základních služeb Policie ČR. V naší zemi je zde přes 16 000 příslušníků policie a jde o službu, která je praktickým pilířem policie a policisté zařazení v této službě jsou v hlavním kontaktu s obyvateli České republiky, orgány obcí a právníckými a fyzickými osobami. Mezi hlavní úkoly patří zabezpečování oblasti veřejného pořádku,

provádění obchůzkové a hlídkové činnosti za účelem odhalování přestupků na úseku veřejného pořádku a trestných činů menší závažnosti. Zároveň tvoří důležitou část činností Policie ČR. (Ředitelství služby pořádkové policie, 2021)

Služba kriminální policie a vyšetřování

Hlavním úkolem policistů zařazených do této složky je odhalování skutečností a důkazů vedoucích nás k tomu, zda byla naplněna skutková podstata trestného činu, jehož znaky jsou popsány v trestním zákoně a zároveň zjišťování pachatelů vedoucích nás k pochopení, o jaký trestný čin se jedná. Mezi další úkoly patří pátrání po věcech, činnosti směřující proti drogám a organizovanému zločinu, boji s trestnou činností využívající IT, poskytování právní pomoci v trestních věcech a dalších kriminalistických činnostech. Kriminalisté se většinou specializují buď na obecnou kriminalitu, anebo na hospodářskou kriminalitu. (Souček, 2009)

1.6 Podmínky přijetí do služebního poměru Policie České republiky

Základní podmínkou přijetí do služebního poměru je doručení žádosti, na základě které začíná přijímací řízení. Uchazeč musí dále splňovat několik dalších kritérií, jako jsou:

- střední vzdělání a vyšší,
- bezúhonnost,
- plná způsobilost k právním úkonům,
- občanství České republiky,
- věk nad 18 let,
- fyzická, zdravotní a osobnostní způsobilost nutná k výkonu služby,
- uchazeč není členem politické strany nebo politického hnutí,
- uchazeč nevykonává živnostenskou, či jinou výdělečnou činnost a není členem řídicích nebo kontrolních orgánů právnických osob, které ve svém povolání vykonávají podnikatelskou činnost.

Veškeré způsobilosti se řeší v průběhu přijímacího řízení. Jedná se konkrétně o fyzickou, zdravotní a osobnostní způsobilost. Součástí přijímacího řízení je také vyšetření zaměřené na zjištění přítomnosti omamných a psychotropních látek. Zdravotní způsobilost je posouzena lékařem, fyzická způsobilost se prokazuje testem tělesné zdatnosti a osobnostní způsobilost se prověřuje psychologickým vyšetřením. Přijímací řízení trvá obvykle tři

měsíce. Prověrka fyzické zdatnosti se skládá ze čtyř částí: člunkového běhu, běhu na 1 000 m, celomotorického běhu a cvičení kliků. Příjímací řízení vyžaduje také přísná zdravotní kritéria, která jsou prevencí před případným poškozením zdraví v důsledku náročných podmínek služby policistů. (Česko, 2003)

1.7 Úkoly Policie ČR

Posláním policie není v prvé řadě mocensky zasahovat, ale sloužit veřejnosti na základě ustanovení ústavy, podle níž státní moc slouží občanům. Mezi hlavní úkoly patří:

- ochrana bezpečnosti osob a majetku,
- ochrana veřejného pořádku,
- předcházení trestné činnosti,
- úkoly v trestním řízení,
- další úkoly, které stanoví zvláštní zákon, mezinárodní smlouvy nebo předpisy evropského společenství.

Policie České republiky také plní specifické úkoly v závislosti na jednotlivých službách. Mezi hlavní úkoly těchto složek patří:

- výkon státní správy ve stanovených věcech, jako jsou úsek zbraní a střeliva
- projednávání přestupků a udělování pokut za správní delikty
- provádění kontrol
- vedení evidencí a statistik
- boj proti terorismu a ochrana ústavních činitelů
- dozor nad bezpečností a plynulostí silničního provozu
- vyhledávání celostátního pátrání po osobách
- spolupráce s vězeňskou službou při pronásledování uprchlých vězňů

Úkoly policie plní jednak policisté ve služebním poměru podle Zákona č. 361/2003 Sb., dále pak civilní zaměstnanci, kteří jsou v pracovně právním poměru, jež je regulován zejména v zákoníku práce. V zásadě platí, že úkony mohou provádět policisté nebo zaměstnanci v pracovní době, zato služební zákroky mohou provádět pouze policisté. Zaměstnanci se naopak soustředí na výkon správních činností a zajišťování technických a servisních prací. K plnění stanovených úkolů může jednotlivé policisty povolávat ministr vnitra, nikoliv civilní zaměstnanec. (Česko, 2008)

2 PREVENCE KRIMINALITY

Prevence kriminality vždy byla a je součástí kriminologického oboru a je přednášena a vyučována na veškerých středních policejních školách a Policejní akademii České republiky. Cílem prevence kriminality je snížení míry a závažnosti trestné činnosti a zvyšování pocitu bezpečnosti občanů. Prevence kriminality je vedle represe součástí trestní politiky a je ve velké míře úzce spjata s prevencí dalších sociálně patologických jevů, z nichž k nejzávažnějším patří různé formy závislostí a sociální vyloučení. Prevence nebo předcházení kriminality znamená snahu o to, aby v budoucnu nedocházelo k trestné činnosti. (Shaftoe, 2004)

Do kriminální prevence náleží veškeré aktivity, směřující k předcházení páchaní trestných činů, ke snižování jejich výskytu cestou zamezení páchaní nebo neutralizací příčin a podmínek vzniku kriminogenních faktorů trestné činnosti. Můžeme zde zahrnout opatření, jejichž cílem, či důsledkem je zmenšování rozsahu a závažnosti kriminality, ať již prostřednictvím omezení kriminogenních příležitostí nebo působením na potenciální pachatele a oběti trestné činnosti. Prevence tedy představuje pokus eliminovat trestnou činnost ještě před jejím započítáním nebo pokračováním. (Elliott a Fagan, [2017].)

2.1 Členění kriminální prevence

Prevence kriminality představuje široké spektrum aktivit, které lze členit z různých hledisek:

1. Podle strategie:
  - a. **přímé strategie** prevence kriminality – cílené bezprostředně proti kriminalitě
  - b. **nepřímé strategie** prevence kriminality – kvalitativní zlepšování životních podmínek, jako jsou možnosti zaměstnání, vzdělání a také bydlení.
2. Podle obsahu zaměření:
  - a. **Sociální prevence kriminality** – je zaměřena na sociální faktory kriminality. Opatření spadají do sociální politiky a zároveň jde o humanizaci života a prostředí jako jsou rodina, školství a zdravotnictví. V této strategii jde o zničení nežádoucích jevů, jako jsou extremismus, gamblerství, prostituce, bezdomovectví, ale také pomoc při překonávání nepříznivých sociálních podmínek v případě nezaměstnanosti. Významnou roli v této prevenci hrají i média, která dokážou ovlivnit názor veřejnosti na kriminalitu. Ať už sdělení je do společnosti sděleno pozitivně nebo negativně. Manipulují společností

tak, aby na určitý druh činnosti nahlížela objektivně, či manipulativně. Můžeme se také setkávat s tím, že média často zkreslují informace nebo podávají nepravdivé informace za cílem zvýšení sledovanosti. Tento druh podání informace má samozřejmě největší vliv na mládež, protože tato skupina ještě nedokáže informace podávané prostřednictvím médií vyhodnocovat objektivně a nestranně. Sociální prevence kriminality se také realizuje formou výchovného působení na školách, a především u rodiny, která může být komplikovaně vytěžovaná z důvodu slabých sociálních podmínek, či absence jednoho z rodičů.

- b. **Situační prevence kriminality** – zahrnuje opatření, jež snižují možnost spáchání trestné činnosti a zvyšují pravděpodobnost odhalení pachatele. Zároveň se zaměřuje na odstraňování kriminogenních situací a k omezování příležitostí při páchání trestných činů. Teorie situační prevence chápe rozhodnutí o páchání trestného činu jako důsledek motivace ovlivněné situačními faktory. Pachatel, pokud není pod vlivem omamné či psychotropní látky, tak zpravidla vždy vyhodnocuje rizika spojená s pácháním trestného činu a případný zisk. Vždy je zapotřebí zvýšit rizika a snížit příležitosti. Situační prevence se nejčastěji zabývá pouliční majetkovou, mravnostní a násilnou trestnou činností. Důležitou součástí je informovanost veřejnosti o možnostech trestné činnosti a o možnostech ochrany.
- c. **Viktimologická prevence** – je zaměřena na potenciální a skutečné oběti trestných činů. Zároveň se orientuje na osvětovou a poradenskou činnost, jak předcházet viktimizaci, jak se chovat během činu i po něm. V praxi se jedná o skupinové i individuální zdravotní, psychologické a právní poradenství a trénink v obranných strategiích. Nejčastěji užívá metody sociální a situační prevence, a to podle míry ohrožení na primární, sekundární a terciární prevenci.

3. Podle okruhu adresátů:

- a. **Primární prevence** – základním úkolem je zaměřovat se na kořeny a hlubší příčiny trestné činnosti. Cílem je měnit společenské podmínky kulturní, hospodářskou a sociální politikou cíleně ovlivňovat příčiny kriminality. Hlavními oblastmi jsou výchova, práce, bydlení a volný čas. Jde tedy o nepřímou strategii prevence kriminality a adresátem je celá společnost.

- b. **Sekundární prevence** – je primárně zaměřena na rizikové skupiny a jednotlivce, potenciální pachatele nebo naopak potenciální oběti. Úkolem této prevence je změnou podmínek odradit potenciální pachatele a ochránit potenciální oběť. Prosazení trestní politiky v určité oblasti zahrnuje poznávání a ovlivňování kriminogenních podmínek.
- c. **Terciární prevence** – Hlavní úkolem je přecházení recidivě trestné činnosti. Orientuje se tedy na jednotlivce i skupiny, kteří se již v minulosti dopustili trestné činnosti, tedy na jejich resocializaci a na osoby, které se již v minulosti staly oběťmi trestné činnosti.

Primární prevence se obrací na všechny členy společnosti, sekundární na potenciální pachatele, či oběti a terciární na recidivisty trestné činnosti a přestupků.

4. Podle charakteru přijímaných opatření:

- a. **Organizační prevence** – zahrnuje opatření organizačního charakteru, jako jsou zlepšení organizace dohledu na odsouzené.
- b. **Technická prevence** – budování poplašných zařízení, lepší materiální vybavení příslušníků hlídkové služby.
- c. **Personální prevence** – opatření v personální sféře, aby na odpovědných místech byli vhodní lidé.
- d. **Výchovná prevence** – obsahuje zejména výchovná, vzdělávací a osvětová opatření.

5. Podle zaměření a účinku

- a. **Generální prevence** – jejím působením mají být odstrašeni potenciální pachatelé a obyvatelstvo utvrzuje v účinnosti a spravedlnosti státního aparátu. Negativní prevence představuje ukládání trestu, pozitivní se podobá socializaci, což znamená vštípit důvěru k právním normám. Mezi opatření můžeme vyjmenovat oznámení o zvýšení počtu dopravních kontrol a zpřísnění sankcí.

- b. **Speciální nebo individuální prevence** – zaměřuje se na jednotlivé konkrétní pachatele a působí na ně odstrašením, zneškodněním, ale také výchovou a znovu začleněním do společnosti. (Kuchta a Válková, 2005)

2.2 Úloha státu v prevenci kriminality

Hlavním atributem úspěšné preventivní politiky státu je efektivní systém prevence kriminality. V České republice je prevence rozdělena ve třech blocích.

1. **Meziresortní úroveň** – je hlavním subjektem prevence kriminality Republikový výbor pro prevenci kriminality, který je zároveň iniciačním, koordinačním a metodickým orgánem. Na primární, sekundární a terciární úrovni prevence se resorty zaměřují především na zkvalitňování oblasti rodinné politiky, vzdělávání a prevenci závislostí.
2. **Resortní úroveň** – programy prevence vycházejí z věcné působnosti jednotlivých ministerstev. Díky zapojení do krajské prevence získávají kraje možnosti ovlivnit podobu preventivní politiky na svém území a určovat lokální potřebnost realizace preventivních opatření.
3. **Místní úroveň** – jsou zde obce, které tvoří základ, zde jsou opatření prevence kriminality v praxi nakonec naplňována. (Holás a Večerka, 2013)

2.3 Subjekty prevence kriminality

V rámci prevence kriminality může v České republice působit hned několik subjektů, protože prevence kriminality už není úkolem pouze pro orgány činné v trestním řízení, ale i různých nadací, církve, politických sdružení, zájmových sdružení, ale i státních a nestátních institucí. Činnost veškerých těchto orgánů je zapotřebí koordinovat a zároveň je potřeba, aby působily pouze v problematice, ve které se orientují a díky tomu dokázaly co nejefektivněji pomoci s výběrem vhodného řešení. Zcela unikátní místo má v tomto jednání Policie České republiky, která se primárně zaměřuje na identifikaci různých bezpečnostních problémů v daných lokalitách, které pečlivě vyhodnocuje a následně navrhuje co nejideálnější řešení. Dále uzavírá opatření spadající do její kompetence. Dalším z orgánů je Republikový výbor pro prevenci kriminality, který má zejména na starosti koordinaci preventivní politiky jednotlivých resortů a schvalování dotací na preventivní aktivity obcí, měst a krajů. Následují subjekty, jako jsou města a obce, jež tvoří nejzákladnější úroveň systému prevence kriminality. Jelikož mají do detailu zmapované okolí, jsou díky tomu schopny na míru

připravit, zrealizovat a finančně zaštitit preventivní opatření sociálního, situačního a osvětového charakteru. Dalšími subjekty jsou vyšší územně správní celky – kraje, jež zajišťují vyhodnocování a přeposílání konkrétních dat mezi obcemi, krajem a resorty. Díky tomu dokážou monitorovat a iniciovat preventivní aktivity ve své územní působnosti a odborně se vyjadřovat k dotačnímu řízení prevence kriminality. Ministerstvo vnitra má dále v kompetenci zpracovávat shrnutí, analýzy a bezpečnostní jednání, spojená s audity v oblasti prevence kriminality a poté navrhnout optimální řešení dané na míru v oblasti bezpečnostních problémů. Další ministerstva, a to Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Ministerstvo spravedlnosti ČR a ministerstvo obrany ČR se také podílí na prevenci kriminality. Při plnění cílů stanovené strategie prevence kriminality se především zaměřují na snižování faktorů, rizik a potenciálního výskytu delikventního chování. Na posledním místě v prevenci kriminality je Úřad vlády ČR, který je zároveň důležitým subjektem, který zajišťuje činnost vlády pro koordinaci protidrogové politiky a Rady vlády ČR pro záležitosti romské menšiny.

Zároveň zde existuje Dotační program prevence kriminality, který je nejvýraznějším nástrojem podpory prevence kriminality v České republice, zejména díky finanční podpoře, která se každý rok pohybuje v řádech milionů korun. Program každoročně vyhláší Ministerstvo vnitra České republiky, a to na podporu různých projektů a programů obcí a krajů na podporu národních specifických projektů. Program vždy určuje priority a cíle stanovené aktuální Strategii prevence kriminality. Program zároveň slouží jako produkt vlády České republiky, kterým podporuje oblast prevence kriminality se zaměřením na nejvíce rizikové regiony v České republice, skupiny obětí, či pachatele.

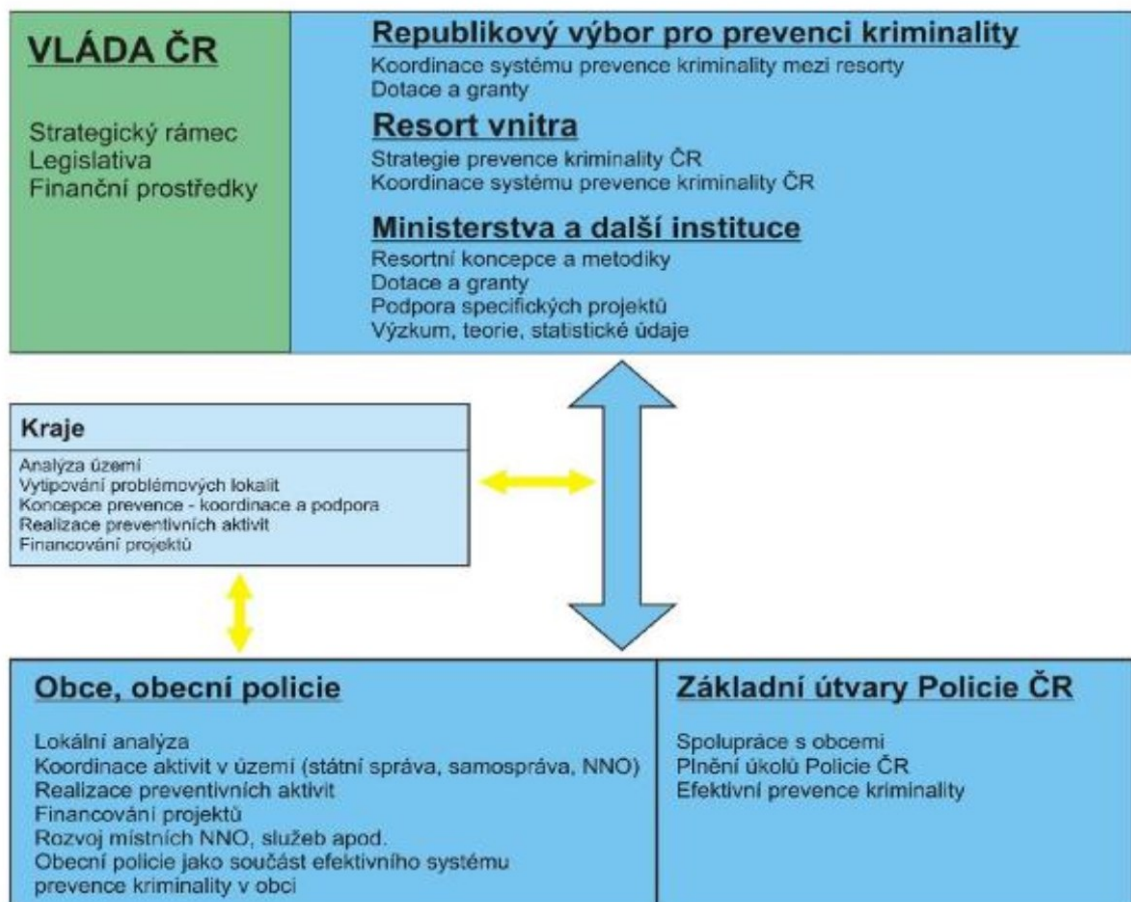
Cílem tohoto programu je:

- popsat území kraje z hlediska výskytu kriminality,
- popsat území kraje z hlediska výskytu vyloučených lokalit,
- popsat území kraje z hlediska dalších rizikových faktorů,
- stanovit „rizikové lokality“ na základě všech výše uvedených faktorů,
- poskytnout podklady obcím k plánování vlastních preventivních aktivit,

- vymezit krajskou roli v oblasti prevence kriminality,
- definovat politiku kraje v oblasti prevence kriminality na uvedené období,
- stanovit oblasti priorit a poskytnout tím vodítka subjektům na území kraje pro jejich činnost.

Díky programu je vytvářena dlouhodobá a finančně stabilní podpora prevence kriminality České republiky. (Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020 (po aktualizaci v roce 2018), 2016)

SYSTÉM PREVENCE KRIMINALITY V ČR

Obrázek 1 – Systém prevence kriminality [Zdroje: Systém prevence kriminality v ČR, 2020]

2.4 Community policing / Policejní komunita

Jedno z nejdůležitějších míst v rámci prevence kriminality má Policie České republiky, která ještě před pár lety byla při ochraně před kriminalitou mnohem více utlačována. V posledních letech bývá i u nás v České republice uplatňován koncept nazývaný Community policing neboli policejní práce orientována na komunitu, která zahrnuje:

- partnerství mezi vládními a nevládními institucemi na úseku ochrany obyvatelstva, veřejného pořádku a bezpečnosti a také na úseku prevence kriminality,
- komunikaci mezi Policií České republiky a veřejností,
- policejní činnost, která je podřízena potřebám občanské společnosti.

Policejní práce plní úkoly podle aktuálních potřeb občanské společnosti a ve spolupráci s komunitou. V širším slova smyslu jde o pravidlo územní odpovědnosti jednotlivých pořádkových policistů, kteří by měli být s místem svého pracovního působení určitým způsobem spjatí a díky tomu mít co nejlepší osobní a místní znalost. Snahou této strategie je zvyšování důvěry společnosti k příslušníkům Policie České republiky a zároveň zvyšování jejich pocitů bezpečí. (Seminar on the role of the police in the protection of human rights, Canberra, Australia, 29 April to 13 May 1963, 1963)

Z dlouhodobých zkušeností se západními zeměmi, u kterých tento koncept pracuje celou řadu let, vyplývá, že nastolení konceptu Community policing ve svém výsledku vždy přispívá ke snížení kriminality i vyšší spokojenosti se službou policie. Uvádí se, že neexistuje žádný konkrétní, univerzální a jednotný program, protože tento přístup byl aplikován ve světě v různých formách, které se liší podle potřeb různých komunit, politických zřetelů a veřejných informací. Východiska této strategie a koncepce jsou však jednotná a základem účinné strategie je otevřenost policie vůči veřejnosti. (Miller, 2017)

DÍLČÍ ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

Teoretická část diplomové práce se v první kapitole zaměřuje na Policii České republiky, od její obecné charakteristiky po její historii, služby, zákon o Policii, úkoly, organizaci a podmínky přijetí příslušníků bezpečnostních sborů, v druhé kapitole popisuje prevenci kriminality, její dělení a celkové postavení. Pomocí odborné literatury tuzemské a zahraniční zde byly definovány pojmy, které souvisí s tématem a jejich definice je důležitá pro pochopení práce. Právní rámec a dokumenty nám pomáhají doplnit informace související s preventivně výchovnou činností. Dle dostupných podkladů a materiálů můžeme konstatovat, že preventivní činnost prochází změnou a snaží se reagovat na aktuální hrozby své doby a připravit tak obyvatelstvo na události, které mohou nastat a ohrozit je na životě. Teoretická část má za úkol v určité míře předat informace veřejnosti o momentálním nastavení a práci Policii České republiky a zároveň ukázat lidem současný stav prevence kriminality.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

3 KRIMINALITA OLOMOUCKÉHO KRAJE

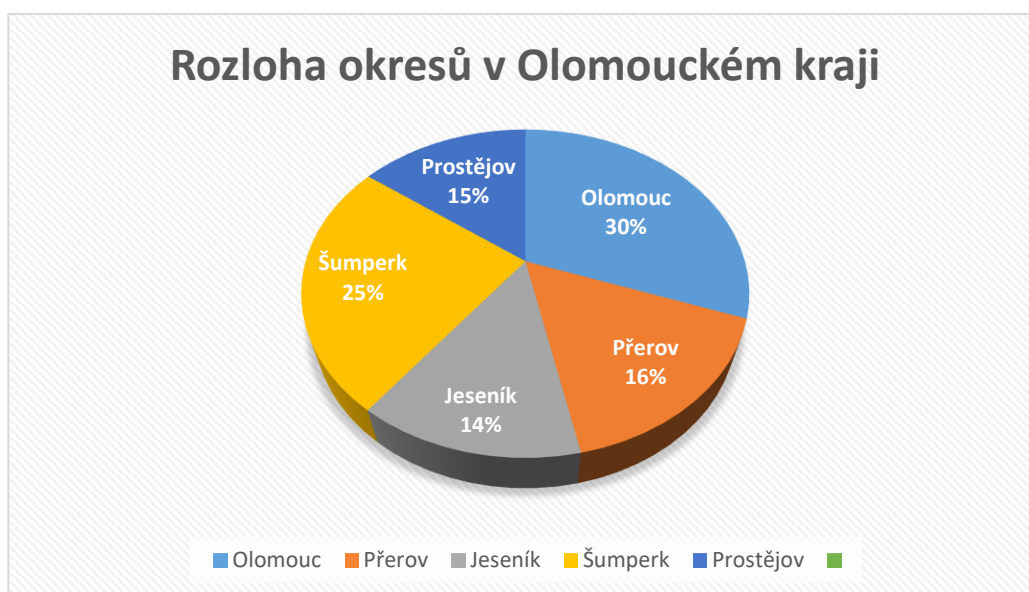
Hlavním výstupem této kapitoly diplomové práce je přiblížení a zároveň charakterizování Olomouckého kraje, s uvedením kriminalistických údajů a následným dotazníkovým šetřením za pomoci použití výzkumné sondy, zaměřené na názory studentů oboru Bezpečnostně právní činnost na kriminalitu a činnost Policie České republiky. (Český statistický úřad, 2019)

3.1 Charakteristika Olomouckého kraje

Olomoucký kraj se rozkládá ve střední části Moravy a zasahuje také na sever, až k polským hranicím.

Území a poloha

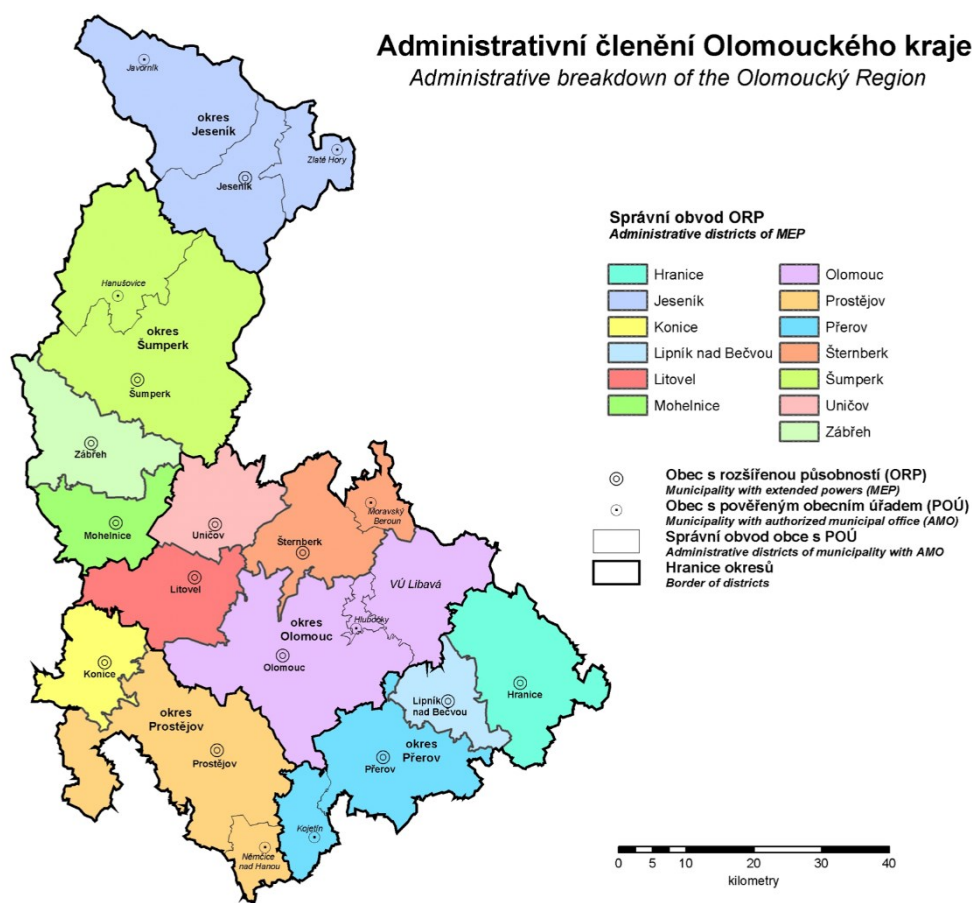
Z hlediska územně správního tvoří spolu se Zlínským krajem oblast střední Moravy. V kompetenci má pět okresů, mezi kterými je Jeseník, Olomouc, Prostějov, Přerov a Šumperk. V roce 2005 dokonce došlo k rozšíření Olomouckého kraje o tři obce z Moravskoslezského kraje. Olomouckému kraji bylo stanoveno 13 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 20 správních obvodů obcí s přiřazeným obecním úřadem. Olomoucký kraj má na severu 104 km dlouhou mezistátní hranici s Polskem, na východě sousedí s Moravskoslezským krajem, na jihu se Zlínským a Jihomoravským krajem a na západě s krajem Pardubickým. (Olomoucký kraj, 2020)

Graf 1 – Rozloha okresů v Olomouckém kraji [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]

Geografie

Geograficky je kraj rozdělen na jižní část, která je tvořena rovinatou Hanou a severní hornatou část s pohořím Jeseníky, s nejvyšší horou Praděd s nadmořskou výškou 1491 m. Územím kraje protéká řeka Morava, kde se zároveň kousek od Kojetína nachází na hladině řeky nejnižší bod celého kraje, jež je položen ve výšce 190 m. Olomoucký kraj nabízí celou řadu památek a přírodních zajímavostí. Turisty je velmi oblíbená a hojně navštěvovaná Chráněná krajinná oblast Jeseníky s nejrozsáhlejším moravským rašeliništěm Rejvíz, s vysokým vodopádem, který dosahuje výšky 45 m, vodní nádrží a elektrárnou Dlouhé stráně na vrcholu kopce s dalšími známými přírodními scenériemi. K 1.1.2021 celková výměra kraje dosahovala 5 266,64 km². Olomoucký kraj zároveň zabírá 6,7 % z celkové rozlohy České republiky, přičemž rok od roku klesá podíl orné půdy. V momentální situaci orná půda zabírá 38,9% celkové rozlohy kraje a zvyšuje se podíl nezemědělské půdy, která tvoří 46,8% celkové rozlohy. (Olomoucký kraj, 2020)

Obrázek 2 – Administrativní členění Olomouckého kraje [Zdroje: Český statistický úřad, 2013]

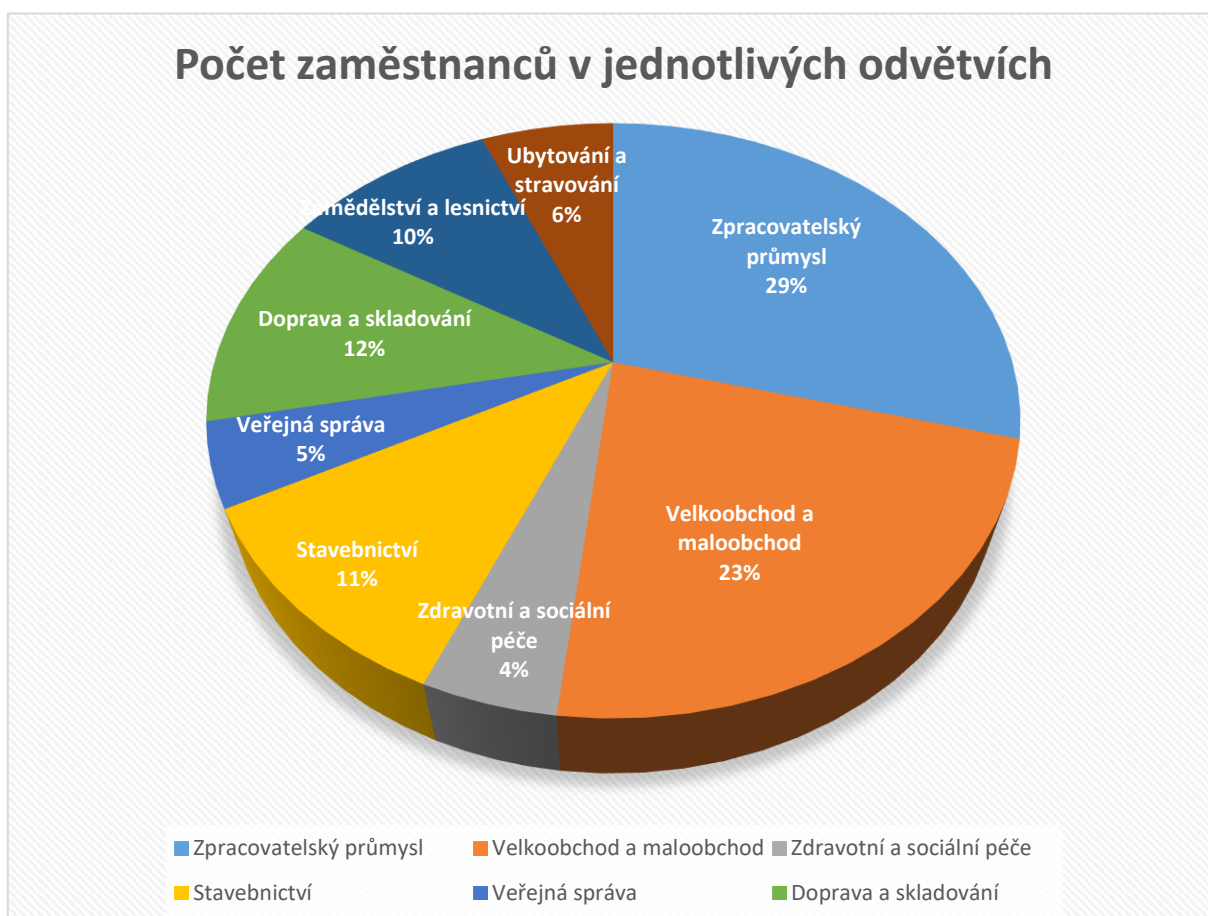
Obyvatelstvo

Obyvatelé Olomouckého kraje žijí v 399 obcích, z nichž má 30 obcí přiznaný statut města. Ve městech bydlí zhruba 56 % obyvatel z celého kraje. Krajským městem je statutární město Olomouc, které k 1. 1. 2021 mělo 100 401 obyvatel. Většina obyvatel kraje je zásobena vodou z vodovodů pro veřejnou potřebu, kterou využívá zaokrouhleně 90 % obyvatelstva a bydlí v domech napojených na veřejnou kanalizaci. Horské a podhorské oblasti mají vynikající kvalitu ovzduší a jsou významným zdrojem pitné vody. K 1. 1. 2021 měl Olomoucký kraj 634 081 obyvatel. Počtem obyvatel na 1 km se kraj přibližuje průměrné hustotě zalidnění za celou Českou republiku. V rámci kraje jsou také zřetelné velké rozdíly, nejmenší hustotu obyvatel má okres Jeseník a okres Šumperk, oproti tomu okres Olomouc má téměř dvojnásobnou hustotu zalidnění. V roce 2020 více lidí zemřelo, než se narodilo, ale tento rok je samozřejmě zkreslující skrze celosvětovou pandemii nemocí Covid – 19, zároveň i nadále klesá podíl dětí ve věku 0-14 let a roste podíl obyvatel starších 65 let, tím se zároveň zvyšuje průměrný věk obyvatel. S celosvětovým „trendem“ i v rámci Olomouckého kraje stále roste podíl dětí narozených mimo manželství, zároveň roste i počet umělých přerušování těhotenství. Meziročně každým rokem dochází k poklesu počtu sňatků a zvyšování počtu rozvodů. Nejčastější příčinou úmrtí kromě nemocí oběhové soustavy se do prvenství dostala celosvětová pandemie Covid – 19. Dle statistického úřadu měl v roce 2020 Olomoucký kraj 306,2 tisíc ekonomicky aktivních obyvatel starších 15 let, z nichž byla drtivá většina zaměstnaných a pouze 3,6 % nezaměstnaných. I přes meziroční zvýšení se jednalo o třetí nejnižší zářijový podíl v historii kraje. Úřad práce v České republice registroval v Olomouckém kraji 15,4 tisíc uchazečů, z toho 14,5 tisíc obyvatel nemělo žádnou překážku pro přijetí zaměstnání. Nabídka volných pracovních míst obsahovala v Olomouckém kraji 7,9 tisíc pozic. Na 1 volné pracovní místo připadalo 1,8 dosažitelného uchazeče. Péče o zdraví obyvatelstva se věnují v řadě lázeňských zařízeních rozmístěných po celém kraji. Známé jsou lázně v Jeseníku, Velkých Losínách, Teplicích nad Bečvou, Slatinicích, Skalce a další. Díky pandemii Covid – 19 byla nemocniční zařízení po velkou část roční doby v přetížené kapacitě, avšak s přibývajícím časem a proočkovaností obyvatel se stav pandemie stabilizoval. (Olomoucký kraj, 2020)

Školství a průmysl

Síť školských zařízení tvoří 367 mateřských škol, 305 základních škol, 20 gymnázií, 81 oborů odborného vzdělání na středních školách, 8 vyšších odborných škol a 1 konzervatoř. Velkým centrem vzdělání je jedna z nejznámějších českých univerzit a druhá nejstarší

univerzita v České republice – Univerzita Palackého v Olomouci. Díky své velikosti je rozdělena na 8 fakult, a to fakultu přírodovědeckou, pedagogickou, lékařskou, filozofickou, právnickou, teologickou, fakultu tělesné kultury a fakultu zdravotnických věd, na kterých studuje dohromady 23 tisíc studentů. Z ekonomického hlediska je Olomoucký kraj oblastí průmyslovou s rozvinutými službami. Ekonomika přilehlých okresů je více stabilní a dostatečně rozmanitá, avšak oproti tomu okres Jeseník a severní část okresu Šumperk díky své poloze, dopravní dostupnosti, i narušením sociálního, společenského a hospodářského života po druhé světové válce patří ekonomicky k jedněm z nejslabších regionů v celé České republice. Jižní a centrální část kraje patří mezi oblasti s nejúrodnější půdou. Podle měření Olomouckého kraje průměrné výnosy pěstovaných plodin ječmene jarního, pšenice ozimé, řepky i technické cukrovky dosahují v celé České republice nejvyšších hodnot. Působí zde i celá řada tradičních průmyslových podniků, z dalších odvětví průmyslu je rozvinutý textilní a oděvní průmysl, výroba strojů a zařízení a celá řada dalších podniků. (Olomoucký kraj, 2020)

Graf 2 –Počet zaměstnanců v jednotlivých odvětvích [Zdroje: Organizační statistika v Olomouckém kraji v roce 2019, 2020]

Doprava a turismus

Důležitou část dopravní dostupnosti hraje v kraji 603 km železničních tratí a necelých 3 600 km silnic, z nichž je pouze necelých 13 % silnic I. třídy. Olomouc, Hranice a Přerov jsou významnými dopravními uzly napříč celou Moravou a hustá železniční síť je vedena rovnoměrně celým územím kraje. Silniční síť je hustější v jižní rovinaté části kraje. V Olomouckém kraji se také nachází v blízkosti Olomouce letiště pro malá dopravní letadla, které získalo statut mezinárodního letiště. Region také nabízí řadu zařízení pro turistické využití. Je zde také opravdu mnoho památek, mezi ty nejznámější patří hrad Bouzov, hrad Helfštýn, hrad Šternberk, celá řada zámků, jako jsou zámek Úsov, zámek Tovačov, zámek Velké Losiny, zámek Jánský vrch a třeba také zámek v Náměšti na Hané, desítky muzeí a galerií. Nejnavštěvovanějším městem je pochopitelně Olomouc s druhou největší památkovou rezervací a zároveň nejvýznamnější památkou, kterou je Sloup Nejsvětější Trojice na hlavním náměstí, jenž je rovněž zapsán jako památka UNESCO. Další významnou památkou je známé poutní místo s bazilikou Navštívení Panny Marie na Svatém Kopečku. (Olomoucký kraj, 2020)

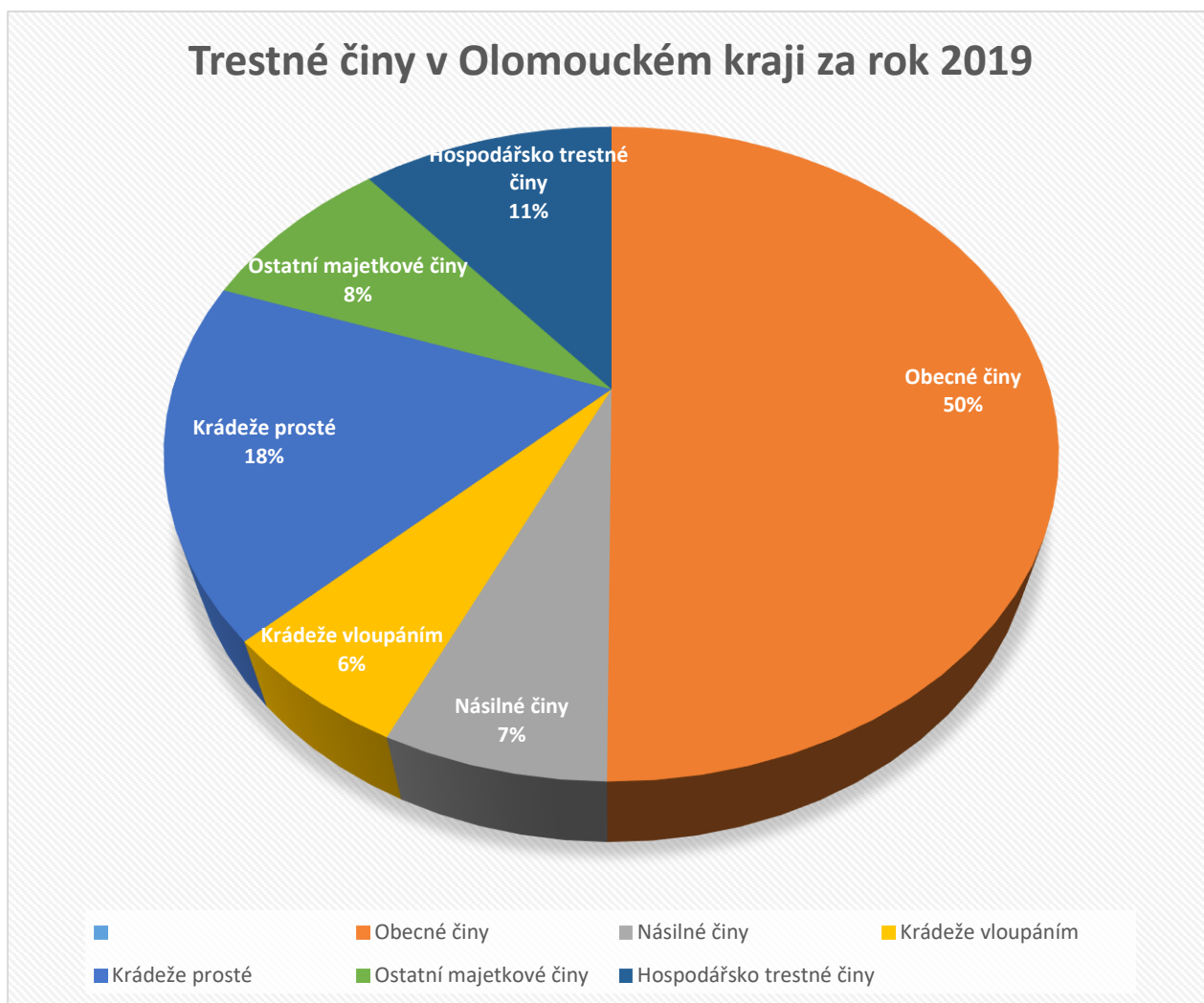
Celkové shrnutí

Olomoucký kraj je známý region s bohatou historií, s krásnou přírodou a množstvím kulturních, sportovních turistických příležitostí. Ekonomika kraje se orientuje zejména na již tradiční zemědělství, zpracovatelský průmysl a v poslední době i velice rozšířené služby. Velký předpokladem pro rozvoj je velmi dobrá poloha téměř v samotném srdci Evropy, dopravní dostupnost a výborná propojenost mezi regiony, infrastruktura na velmi dobré úrovni a dostatek pracovních a vzdělaných sil, které jsou rovněž důležité pro vstup zahraničních investorů. Díky realizacím krátkodobých i dlouhodobých strategických plánů se ekonomická situace v kraji rychle zlepšuje a vzestupná tendence má pokračovat i v následujících letech.

3.2 Kriminalita Olomouckého kraje

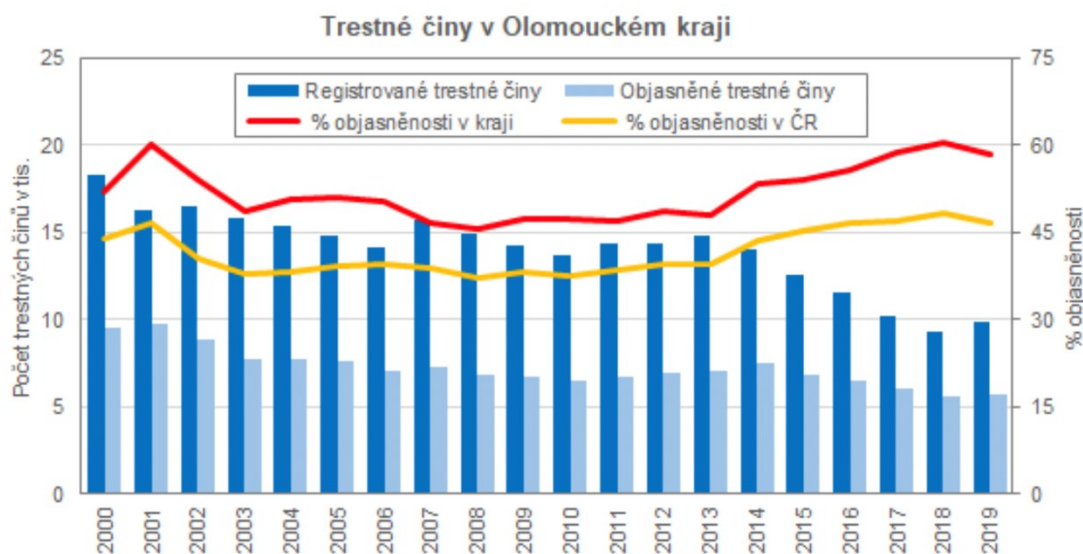
Informace o trestných činech v Olomouckém kraji jsou čerpány z Českého statistického úřadu. Sepsané údaje zahrnují počet trestných činů ve všech pěti okresech Olomouckého kraje a jedná se o veškeré trestné činy, ať už objasněné, tak neobjasněné. V tabulce, která je na následující stránce, vyplývá, že v roce 2019 bylo v Olomouckém kraji spácháno 9 838 trestných činů. Za uplynulých 20 let to odpovídalo druhému nejnižšímu počtu, ihned po roce

2018. Z hlediska klasifikace patřila většina mezi obecné trestné činy. Objasnit se podařilo 5 738 případů, což představovalo pro laika velmi malou úspěšnost objasněnosti 58,3 %. Nejvíce trestných činů za posledních 30 let zaznamenal rok 2000, kdy bylo evidováno 18 322 trestných činů. Průměr za posledních 20 let činí 14 048 trestných činů za rok.

Graf 3 – Trestné činy v Olomouckém kraji za rok 2019 [Zdroje: Český statistický úřad, 2019]

Na základě statistických dat uvedených Policií České republiky lze porovnat trestné činy v Olomouckém kraji za rok 2019. Policie ve svých údajích uvádí 6 kategorií, a to obecné činy, násilné činy, krádeže vloupáním, krádeže prosté, ostatní majetkové činy, hospodářské činy. Meziročně nárůst trestných činů v Olomouckém kraji vzrostl natolik, že byl mezi kraji čtvrtý v celé České republice. Počet registrovaných trestných činů byl v Olomouckém kraji čtvrtý největší. V roce 2019 dosáhl tento ukazatel hodnoty 15,6 případů a byl o 3,1 případů nižší než hodnota za celou Českou republiku, kde bylo 18,7 případů na 1000 obyvatel.

Graf 4 – Trestné činy v Olomouckém kraji od roku 2000 do roku 2019 [Zdroje: Český statistický úřad, 2019]

V rámci okresů Olomouckého kraje bylo nejvíce zaregistrovaných trestných činů na 1 000 obyvatel evidováno v okrese Olomouc a to 17,5 případů a v okrese Jeseník a to 17,0 případů. Nejméně trestných činů eviduje okres Přerov, který paradoxně dlouhá léta vždy dominoval pořadí okresů v Olomouckém kraji. V okresech Prostějov a Šumperk byla kriminalita zhruba stejná jako v předešlých letech, a to 14,5 případů.

Z hlediska klasifikace trestných činů držely prvenství obecné trestné činy. Do této skupiny spadají zejména činy násilné, mravnostní, majetkové trestné činy a ostatní kriminalita. V roce 2019 bylo zároveň v Olomouckém kraji klasifikováno 6 540 trestných činů jako trestné činy obecné. Přičemž dle statistiky jejich podíl tvoří celou polovinu veškerých spáchaných trestných činů. Hospodářské trestné činy tvořily 11 % trestných činů, ostatní majetkové činy 8 %, násilné činy 7 %, krádeže vloupáním 6 %, krádeže prosté 18 % z celkového počtu trestných činů. (Český statistický úřad, 2019)

3.2.1 Index kriminality

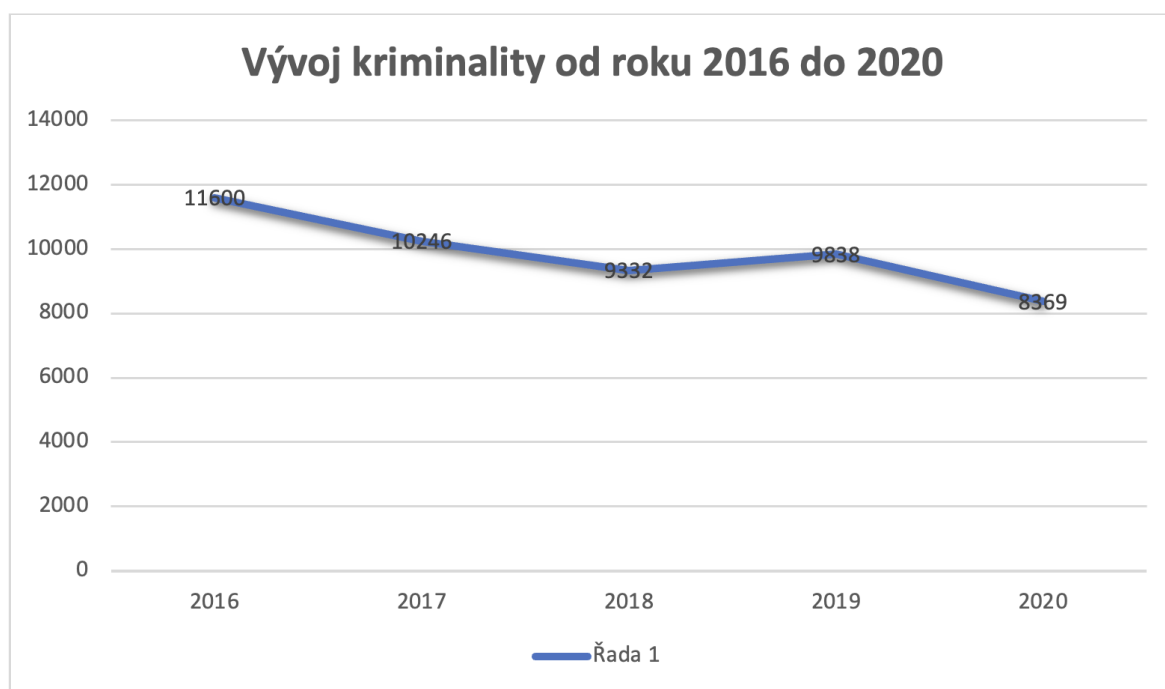
Díky tomuto indexu se dostaneme na konkrétnější a spolehlivější hodnocení kriminality. Tento index zároveň slouží k porovnání v číslech. V indexu kriminality je rozsah přepočítán na celkový počet obyvatel, žijících v příslušném území. Většinou se tento index počítá v poměru ku 10 nebo 100 tisícům obyvatel. Pro tento výpočet zároveň platí jednoduchý vzorec: $\text{index kriminality} = (\text{počet trestných činů} / \text{počet obyvatel na daném území}) \times 10\,000$. Níže na obrázku můžeme vidět index kriminality pro Olomoucký kraj.

Tabulka 1 – Index kriminality pro Olomoucký kraj [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]

Rok	Počet obyvatel	Počet trestných činů	Index kriminality
2016	634 023	11 600	182,9
2017	633 178	10 246	161,8
2018	632 492	9 332	147,5
2019	632 015	9 838	155,6
2020	634 081	8 369	131,9

Z měřeného vzorce vyplývá, že největší záznam kriminality byl v Olomouckém kraji v roce 2016. To znamená, že na 10 000 obyvatel Olomouckého kraje příslušelo necelých 183 trestných činů. Postupným trendem však je snižování trestné činnosti, to můžeme porovnat s rokem 2020, kdy na 10 000 obyvatel příslušelo pouze necelých 132 trestných činů. Vývoj kriminality můžeme také posoudit podle následujícího grafu, na kterém je zaznamenáno, jak se kriminalita v průběhu času vyvíjela.

Graf 5 - Vývoj kriminality v Olomouckém kraji od roku 2016 do 2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]

Z výše uvedeného grafu můžeme sledovat, že kriminalita v Olomouckém kraji má klesající tendenci a zároveň počet trestných činů každým rokem klesá. Kriminalita se snížila za 5 let o 3 231 trestných činů. Z tohoto pohledu je na tom Olomoucký kraj v porovnání s lety minulými velmi dobře. (Tomášek, 2010)

3.2.2 Násilná kriminalita

Pro konkrétnější a podrobnější analýzu jsem vybral trestné činy, které jsou nejvíce frekventované a zároveň se objevují každým rokem v největším zastoupení. Tyto činy jsou pro občany nebezpečné. Jedna z nejnásilnějších a nejzávažnějších kriminalit je kriminalita násilná. Ta se řadí k obecné kriminalitě a spadají zde veškeré násilné činy způsobující újmu na zdraví třetí osobě. Tyto činy se zároveň projevují násilně způsobeným účinkem a omezují se na fyzickou, či psychickou integritu člověka v zásadě úmyslným projevem fyzického násilí nebo pohrůžky násilím jiné osobě. Násilná kriminalita je velmi obsáhlá, můžeme zde zařadit také pouliční kriminalitu, jako jsou bitky na ulicích a mezi chuligány, loupeže, domácí násilí, úmyslné ublížení na zdraví, či vraždy. Násilná kriminalita zaujímá opravdu významné místo v dělení trestných činů a rok od roku dokazuje, že je nejfrekventovanější.

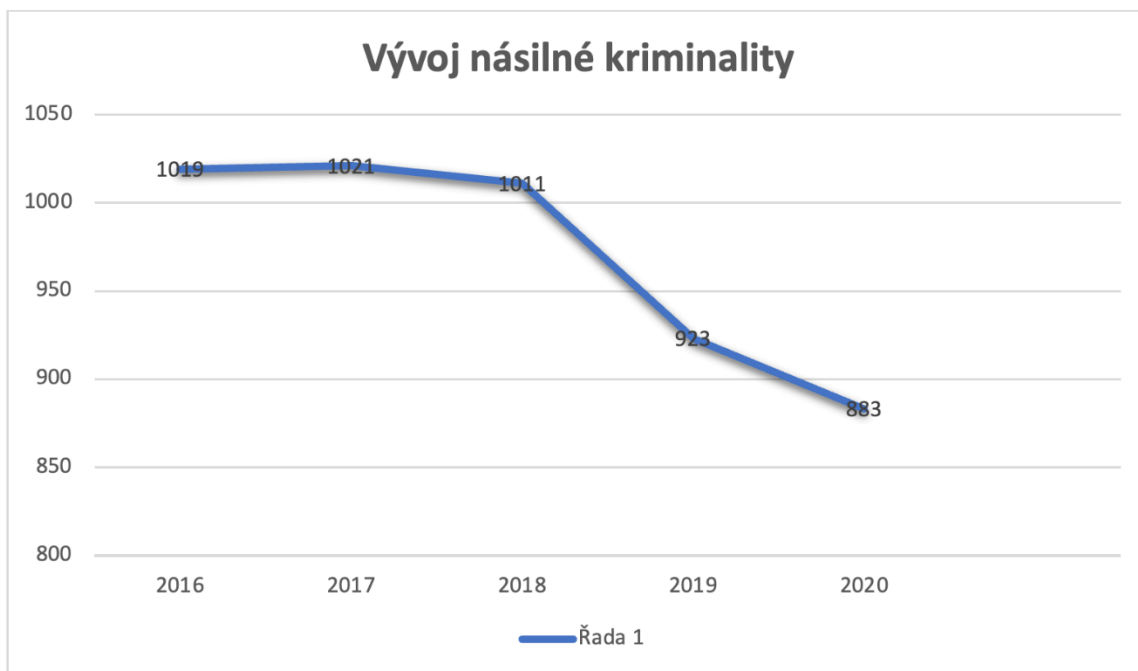
Tabulka 3 – Vývoj násilně kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]

Násilná kriminalita	
Rok	Olomoucký kraj
2016	1019
2017	1021
2018	1011
2019	923
2020	883

Vývoj násilné kriminality je jedním z hlavních témat práce Policie České republiky. Za rok 2020 bylo také spácháno 65 loupeží, ani jedna z těchto loupeží však nebyla spáchána na finanční instituci. Ve srovnání s rokem 2019 došlo k poklesu o 6 loupeží. Objasněno bylo 49 loupeží, což je necelých 76 %. Meziročně došlo k nárůstu objasněnosti o 3,6 %.

Na grafu je opět vidět sestupná tendence, to znamená, že každým rokem je počet trestných činů menší a menší. Nejhorší období zažila léta od roku 1990, kdy téměř každým rokem se počet násilných trestných činů v Olomouckém kraji vyšplhal přes 2 000. V roce 2016 byl zaznamenán největší počet násilných trestných činů z měřeného období, oproti tomu v roce

2020 bylo zaznamenáno pouze 883 trestných činů, z toho 9 vražd. (Kriminalita v Olomouckém kraji 2020)

Graf 6 – Vývoj násilné kriminality 2016-2020 [Zdroje: Kriminalita v Olomouckém kraji 2020]

Majetková kriminalita

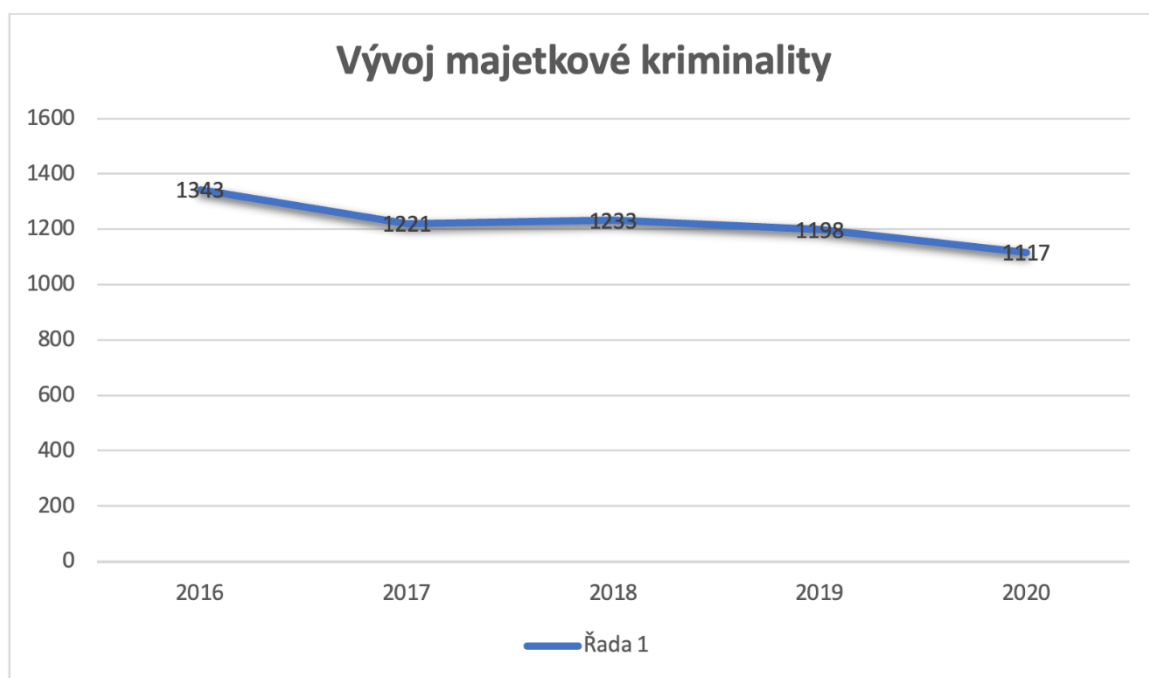
Obsahuje zejména trestné činy proti movitému a nemovitému majetku, zároveň zabírají poměrnou část celkové kriminality. Základním případem majetkové kriminality je krádež, se kterou se občané setkávají na denní bázi. Mezi nejfrekventovanější krádeže patří zejména vloupání do bytů, chat, obchodů, či restaurací nebo lze pojednávat o krádežích osobních a nákladních, tedy motorových vozidel, kol, či obyčejných kapesních krádežích.

Tabulka 4 - Vývoj majetkové kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]

Majetková kriminalita	
Rok	Olomoucký kraj
2016	1343
2017	1221
2018	1233
2019	1198

2020	1117
------	------

Do této skupiny spadají zároveň i trestné činy ohrožující nehmotné statky, které jsou uvedeny v trestním zákoníku. Jde například o trestné činy proti svobodě, výtržnictví jako jsou trestné činy proti pořádku nebo trestné činy hospodářské. Vývoj majetkové kriminality je také tabulkově posouzen od škody nikoliv nepatrná – nejméně 5.000 Kč až po škodu velkého rozsahu – nejméně 5 000 000 Kč. Vývoj majetkové kriminality Olomouckého kraje, zároveň počet trestných činů za období 2016–2020 je znázorněn na následujícím obrázku, opět můžeme vidět klesající tendenci, která korunuje v roce 2020. Může k tomu přispívat spolupráce s Policií České republiky, zároveň zákaz v několika časových blocích, zakázáno vycházení po 21. hodině a rozšíření kamerových systémů na více místech. (Kriminalita v Olomouckém kraji 2020)

Graf 7 - Vývoj majetkové kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]

Mravnostní kriminalita

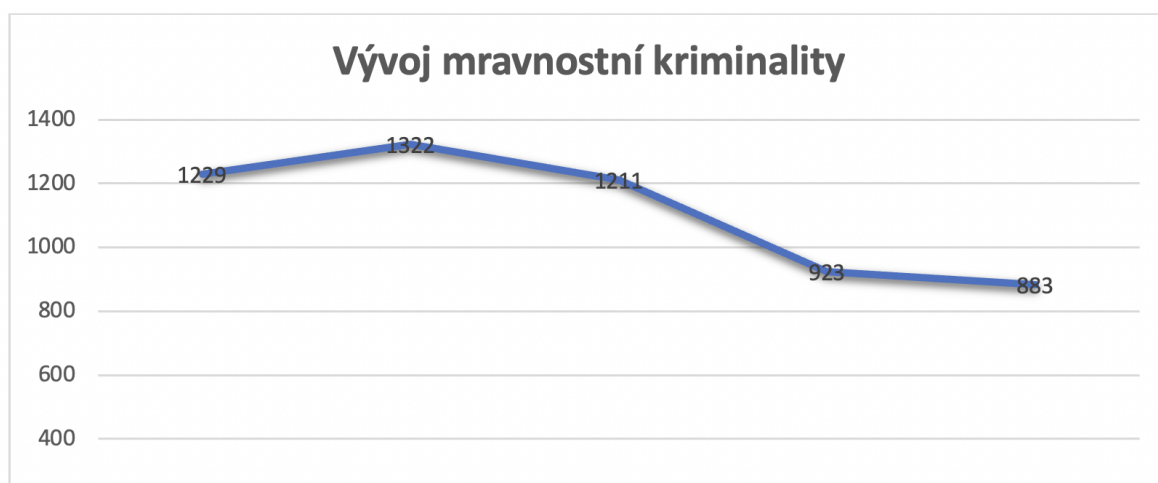
Další velmi známou kriminalitou je kriminalita mravnostní, která je rovněž součástí obecné kriminality. U této kriminality je důležitá sounáležitost s pohlavním a mravnostním pudem. Spadají zde společností velmi často odsuzovány činy, jako jsou soulož mezi příbuznými, pohlavní zneužívání, ať už dětí nebo dospělých, sexuální obtěžování, ohrožování

mravnostní, pohlavní zneužívání a také znásilnění. V těchto případech jde zejména o závažné dlouhodobé, či trvalé psychické a fyzické poškození osob. Následky se mohou prohloubit do obrovských výšin, nejčastějšími následky jsou úzkost, deprese, strach, psychické strádání a ostatní velmi podobné diagnózy, které taktéž mohou ovlivnit stav člověka v budoucích vztazích.

Tabulka 5 - Vývoj mravnostní kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]

Mravnostní kriminalita	
Rok	Olomoucký kraj
2016	1229
2017	1322
2018	1211
2019	923
2020	883

Vývoj mravnostní kriminality Olomouckého kraje je také znázorněn na následujícím obrázku.

Graf 8 – Vývoj mravnostní kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]

V rámci mravnostní kriminality došlo v předchozích případech ke stejnému posunu. Jak už tomu bylo u přechodných trestných činů, i mravnostní trestné činy mají klesající tendenci, vyjma roku 2017, kdy se počet mravnostních trestných činů zvýšil. Dle ukazatele je vidět, že Policie České republiky odvádí dobrou práci a komplexně se daří mravnostní činy neutralizovat. (Kriminalita v Olomouckém kraji 2020)

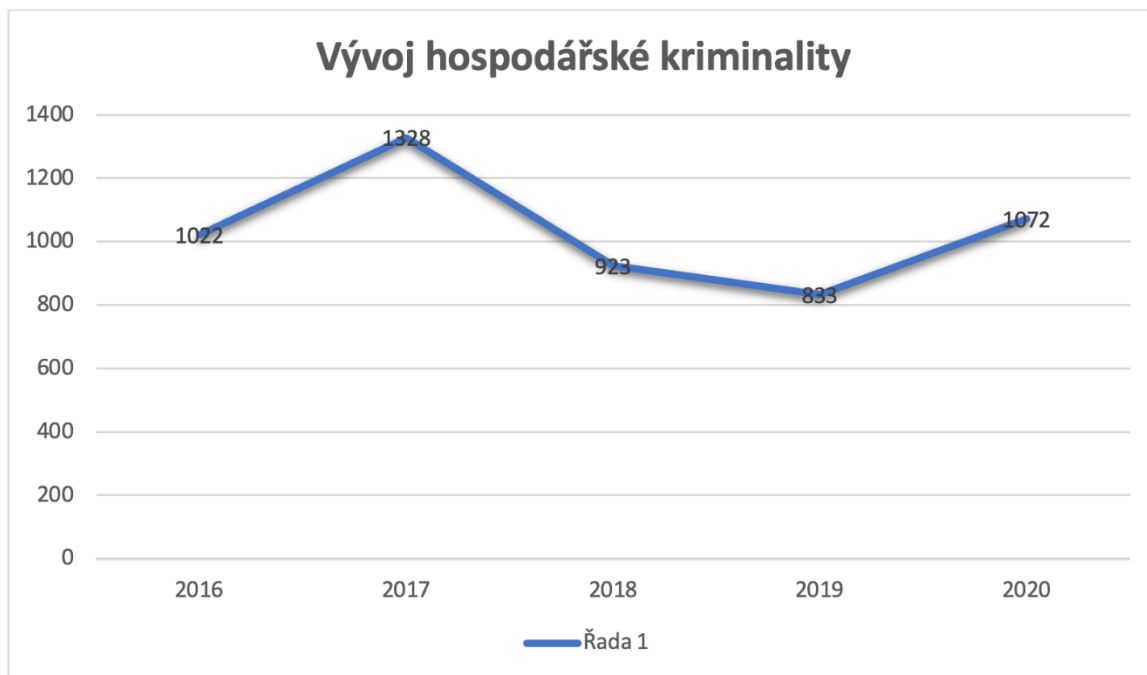
3.2.3 Hospodářská kriminalita

Hospodářská kriminalita je kriminalitou nenásilnou, s většinou mimořádným sociálním a ekonomickým účinkem na bezpečnost uvnitř státu. Největší zastoupení zde mají trestné činy spadající do oblasti daní a poplatků, účetnictví, padělání peněz, směnek, šeků a platebních karet a legalizace výnosů z trestné činnosti. Z majetkových trestných činů jsou známé podvody, zpronevěry a tunelování bank. Spadají zde také podvody v oblasti zdravotní péče, podvody s platbami, manipulace s trhem a také pojistné podvody.

Tabulka 6 - Vývoj hospodářské kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]

Hospodářská kriminalita	
Rok	Olomoucký kraj
2016	1022
2017	1328
2018	923
2019	833
2020	1072

Vývoj trestných činů hospodářské kriminality je také zobrazen na následujícím grafu, kde vyobrazuje taktéž kompletní shrnutí vývoje hospodářské kriminality z předchozích let.

Graf 9 – Vývoj hospodářské kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]

V rámci srovnání hospodářské kriminality mezi kraji byly zjištěny odchylky, a to zejména v roce 2017. V Olomouckém kraji došlo k 1 328 spáchaným trestným činům, což je přes 300 trestných činů více, než je v přechodím roce a následujících letech. Nicméně s odstupem času by se dalo říct, že to byl jen meziroční nic neznamající nárůst, který byl vykoupen dalšími lety, kde se počet trestných činů stabilně pohyboval pod hranicí 1 000. Avšak v roce 2020 se počet těchto činů opět přehoupl přes svou hranici 1 000 trestných činů. Olomoucký kraj má svou ekonomickou činnost pod kontrolou, nicméně je nutno podotknout, že by měla využívat většího množství bezpečnostních nástrojů a preventivních opatření, aby nedocházelo k tak velkým výkyvům. (Kriminalita v Olomouckém kraji 2020)

3.2.4 Výsledky analýzy

Výsledky této analýzy skrze násilnou, majetkovou, mravnostní a hospodářskou kriminalitu značí, že jsou velmi nerovnoměrné. Celkový průběh trestných činů v Olomouckém kraji nebyl nijak výjimečný a u drtivé většiny trestných činů má klesající tendenci. Výjimkou je hospodářská kriminalita, kde poslední rok 2020 tvoří významnou odchylku v porovnání s roky předešlými. Pro konkrétnější analýzu bylo zvoleno několik ukazatelů. Prvním z nich byl index kriminality, pomocí něhož byl vypočítán stav trestných činů vůči 10 000 obyvatel v Olomouckém kraji, největšího počtu bylo dosaženo v roce 2016. Mezi další ukazatele, jež

poskytly konkrétnější průběh trestné činnosti, patří jednotlivé druhy trestných činů, spadajících do násilné, majetkové, mravnostní a hospodářské kriminality. K prvnímu bodu, a to násilné kriminalitě je nutné podotknout, že má klesající průběh a v posledních letech zaznamenala velký úbytek trestných činů. Majetková kriminalita patří také do kriminality, která ukazuje klesající tendenci a meziročně stabilně klesá. Mravnostní kriminalita má rovněž klesající tendenci, kdy až na jeden rok vykazuje lineárně klesající tendenci. Opakem je však hospodářská kriminalita, která i s příchodem pandemie koronaviru zaznamenává výkyvy, a to zejména v letech 2017 a 2020.

4 PREVENTIVNÍ PROGRAMY OLOMOUCKÉHO KRAJE

V této kapitole se zaměříme na jednotlivé programy prevence kriminality v Olomouckém kraji, které byly zavedeny, a zároveň zjistíme, zda jejich zavedení mělo pozitivní, či negativní dopad na společnost, celkové vnímání trestné činnosti v očích veřejnosti a jejich účinek na kriminalitu v Olomouckém kraji.

4.1 Oddělení prevence kriminality v Olomouckém kraji

Je opravdu mnoho rizikových kriminogenních a ochranných faktorů, které vyvolávají, usnadňují nebo dopomáhají k páčání trestné činnosti. Z těchto důvodů je nutné při plánování prevence kriminality zohlednit veškeré okolnosti, ovlivňující příčiny vzniku a průběhu sociálně nežádoucích změn společenského chování. Z toho důvodu je vždy nutné uvést konkrétní specifika výskytu kriminality, výskytu sociálně vyloučených lokalit, nezaměstnanosti a brát v potaz další aspekty zohledňující růst kriminality. Oddělení pro prevenci kriminality pro Olomoucký kraj má na starost předseda Mgr. Petr Hroch, kdy hlavní tajemnicí je PhDr. Jarmila Fritscherová. Krajský manažer prevence kriminality v Olomouckém kraji zároveň spolupracuje s preventisty kriminality obcí s rozšířenou působností Olomouckého kraje, má za úkol plánovací strategie spojené s prevencí kriminality na území kraje, dává dohromady jednotlivé aktivity konkrétních resortů v celém kraji, spolupracuje s protidrogovým koordinátorem, krajským školním koordinátorem prevence, s Policií České republiky, obecní policií, Ministerstvem vnitra a dalšími nestátními neziskovými subjekty. Do jeho úkolů zároveň spadá činnost vytváření různých preventivních opatření a strategií pro Olomoucký kraj. (Strategie a metodiky v oblasti primární prevence, 2021)

4.2 Projekty Olomouckého kraje

Projekty prevence kriminality se mohou diametrálně lišit několika proměnnými zaměřením. Lze rozlišovat několik projektů sociální prevence, situační prevence nebo rozlišit projekty, které se konkrétně zaměřují na informovanost občanů jednotlivých obcí a specifických lokalit.

Projekty sociální prevence

Projekty spadající do sociální prevence jsou charakterizované aktivitami ovlivňující proces společenské socializace a sociální integrace jedince a na konkrétní aktivity zaměřené na změny společenských a ekonomických podmínek, které většinou bývají hlavní příčinou páchání trestné činnosti. Velký díl projektů lze rozdělit na:

1. Specifické projekty

Zde můžeme zařadit projekty na zvyšování právního sebevědomí proti společenským problémům, jako jsou šikana, důležité besedy s konkrétními cílovými skupinami, zaměřené na seniory a děti na základních školách. Hlavním cílem je předávání informací. Mezi nejznámější projekty můžeme zařadit „Projekt pro děti AJAX“ – kde Policie České republiky učí zábavnou formou děti druhých tříd, jak se správně chovat a zároveň je tento projekt zaměřen na bezpečnost dětí. Spadá zde také například projekt „Senioři sobě“ zaměřený na nebezpečí podvodných nabídek. Mezi obce, které jeden z projektů v Olomouckém kraji realizovaly, spadá Velká Kraš, Žulová, Nemile, Lukavice, Šumvald, Medlov, Oskava, Sudkov, Mladějovice, Štarnov, Ústí, Vsechovice, Vikantice a Kopřivná.

2. Zájmové aktivity

Jedná se zejména o různorodé aktivity, jejichž hlavním cílem je nabídnout dětem od 3 do 12 let a mládeži možnost trávení volného času jiným způsobem, než je sezení doma u počítače. Spadají zde zejména sportovní aktivity, společenské hry, hudební činnost a umělecké aktivity. Zájmové aktivity v těchto směrech jsou zejména zaměřeny na propojení s poradenstvím, vzdělávacími činnostmi a s případnou pomocí v krizových situacích a v případě ochrany obyvatelstva. Mezi obce, které jeden z projektů realizovaly, spadá Skalička, Radslavice a Pivín.

3. Poznávací akce a výchovné pobyty

Jedním z největších cílů těchto aktivit je změna společenského prostředí, v kterém se dotyční pohybují a zařazení účastníků do kolektivu a zároveň lpění na dodržování pravidel slušného chování a organizovanosti. Terapeutická zařízení a pobyty jsou vedeny týmem specializovaných odborníků. Mezi obce, které jeden z projektů realizovaly, spadá Střeň, Senice na Hané a Černá Voda.

4. Nízkoprahová zařízení

Zde se prevence zaměřuje zejména na děti v nízkorozpočtových rodinách a slabších lokalitách, kde je riziko k nesprávnému vedení výchovy největší. Cílem je zamezit dětem „výchovu ulic“ a zároveň jim nabídnout jiné aktivity a možnosti trávení volného času, než je alkohol a drogy. Nejčastěji se klade důraz na změnu životního stylu a využívání heren. Tato práce bývá často spojována s prací vyškoleného terénního sociálního pracovníka, s důrazem na poradenství a vzdělávací činnosti, které taktéž zahrnují krizovou pomoc. Mezi obce, které jeden z projektů realizovaly, spadají Ostružná, Mikulovice, Lutín, Grygov, Věrovany, Kozlov, Daskabát, Hrabšíns, Branná, Sobotín, Pavlov a Úsov. (Strategie prevence kriminality, 2021)

Projekty situační prevence

Situační prevence působí efektivně při omezování majetkové trestné činnosti tím, že omezuje nejčastější pachatele trestných činů k dalšímu páchání trestné činnosti, a to prostřednictvím několika typů ochran a to konkrétně prostřednictvím klasické, technické, režimové a fyzické ochrany.

1. Městská kamerová zařízení a dohlížecí systémy

Kamerová zařízení a dohlížecí systémy jsou jedním z nejefektivnějších nástrojů situační prevence kriminality. Kamery jsou většinou instalovány do měst s velkým počtem obyvatel a zároveň primárně do oblastí s největší koncentrací trestných činů. Jedná se především o špatně situované ulice na odlehlých částech měst, nádraží, velká parkoviště, obchodní zóny, společně s bočními uličkami a kulturní zóny. Mezi města, která tyto zařízení používají nejčastěji, patří zejména Olomouc, Šternberk, Šumperk, Uničov, Jeseník, Přerov a Hranice na Moravě.

2. Pult centralizované ochrany

Jde o službu, nabízenou soukromými složkami, které mají primárně za úkol díky svému vybudovanému dispečerskému stanovišti neustále střežit zabezpečené objekty pomocí elektronické zabezpečovací signalizace nebo také elektronické požární signalizace. Většinou tuto službu nabízejí bezpečnostní agentury, ale má ji v kompetenci také Policie České republiky.

Můžeme zde také zařadit oplocení rizikových míst, osvětlení rizikových míst, instalace bezpečnostních stojanů pro kola, bezpečnost v dopravě a signál v tísni. (Strategie prevence kriminality, 2021)

4.3 Informování občanů

Projekty, jež se zaměřují na veřejnost, aby měla aktuální a pravdivé informace ohledně trestné činnosti, jsou zaměřené na poskytnutí informací o hlavních nebezpečích ohrožení a dalších možnostech, jak jim předcházet a zároveň chránit se. Jedním z hlavních cílů tohoto projektu je motivovat obyvatele k aktivnímu přístupu vůči trestné činnosti a samotnému přispívání k ochraně svého zdraví a majetku.

Typy projektů:

1. dětské dny s Policií České republiky,
2. varovné nápisy, plakáty a značky,
3. besedy na základních, středních, vysokých školách, domovech pro seniory, azylových zařízeních,
4. osobní informování občanů prostřednictvím rozhlasu,
5. články na internetu a v místních novinách,
6. dny otevřených dveří Policie České republiky, se vstupem veřejnosti a přednášením o trestné činnosti,
7. letáky, časopisy, bulletiny.

Obce, které alespoň jeden z projektů realizovaly: Malhotice, Opatovice, Tovačov, Vlkoš, Radvanice a Troubky. (Olomoucký kraj, 2020)

4.4 Plánované projekty do roku 2025 v Olomouckém kraji

Olomoucký kraj má stejně jako jiné kraje v celé České republice každoročně v kompetenci zpracovávat Program prevence kriminality. Olomoucký kraj se zabývá už celou řadou projektů vyjmenovaných výše, nicméně vždy je potřeba se zlepšovat a inovovat stávající

projekty těmi novými. Do roku 2025 má Olomoucký kraj v plánu celou řadu dalších projektů vedoucích k dalšímu snížení kriminality, mezi ty nejznámější spadá:

- rozvíjení služeb poradenství a pomoci pro oběti trestných činů,
- rozvíjení probačního programu,
- zaštitění specializovaného finančního a dluhového poradenství pro nízkorozpočtové rodiny a sociálně slabé rodiny,
- rozvinutí metody práce s ohroženými osobami,
- detailnější plánování navykacího režimu,
- rozšíření Community policing do většího počtu měst a obcí. (Olomoucký kraj, 2020)

4.5 Formulace návrhů a doporučení ke zlepšení stavu

Dle posouzení momentálního stavu a celkovému nastavení různých projektů, zejména Policie České republiky k přispívání snižování trestné činnosti, bylo vydedukováno, že nejefektivnějším způsobem je prevence, která snižuje příčiny vzniku trestné činnosti a eliminuje její dopady. Aby však vše v pořádku fungovalo, je zapotřebí aby se do prevence zapojila nejen jako hlavní koordinátor Policie České republiky, ale také další, ať už státní, či nestátní subjekty a především občané.

Jak již dle analýzy bylo zjištěno, největší počet trestných činů je zastoupen v majetkové trestné činnosti a kriminalitě. V rámci kapitoly ohledně kriminality Olomouckého kraje bylo zjištěno, že kraj jedná efektivně a daří se mu postupně malými krůčky kriminalitu snižovat. Kraj má dostatečný počet kamerových zařízení, nasazuje kamerové systémy, a i do problémových lokalit, Policie České republiky má pravidelné obchůzky a bezpečnostní agentury mají v kompetenci velký počet budov a zařízení. Zároveň jako doporučení s přicházejícím trendem ze západu plno domácností využívá mechanické zábrany, bezpečnostní dveře, trezory, bezpečné oplocení pozemku nebo alarmy. Důležitým prvkem je také dobře organizovaná pomoc strážníků městské a státní policie České republiky a také větší podpora projektu Community policing.

Jednou z hlavních příčin, proč dochází k majetkové trestné činnosti, je nezaměstnanost. Jak jsme na grafu z předchozích let mohli vidět, počet trestných činů majetkové trestné činnosti každým rokem klesá, nicméně ne vždy v minulosti tomu bylo podobně. Největší počet

majetkové trestné činnosti byl zaznamenán v 90. letech, kdy se počet majetkových trestných činů každoročně hravě dostával přes 2 000 činů za rok, nicméně s postupným obměňováním policejních struktur a nahlížení na trestnou činnost se dařilo a stále daří tyto trestné činy eliminovat. Míra nezaměstnanosti v Olomouckém kraji za rok 2020 se dostala na 3,6 % a i přesto, že Olomoucký kraj je pod průměrem republiky, dá se předpokládat, že díky dobře situovanému průmyslu a velké škále pracovních míst bude i nadále držet nízkou nezaměstnanost, která je přímo úměrná nízkému počtu majetkových trestných činů.

Celokrajová intenzita a úroveň prevence kriminality a zároveň snížení počtu trestných činů by mohly být vyšší, pokud by bylo vynaloženo více finančních prostředků na finanční projekty a programy spojené se školením občanů, jak předcházet trestné činnosti. V dokumentech Olomouckého kraje zároveň bylo nastíněno, že několik projektů nemohlo být zrealizováno z důvodu zamítnutí dotací na dotyčné projekty. Přispívala k tomu také celosvětová pandemie Covid- 19, která zapříčinila zákaz shromažďování ve větších skupinkách a tím pádem i zákaz konání školení a akcí k prevenci kriminality. Největším kamenem úrazu je špatná podpora Olomouckého kraje a měst k navýšení počtu dotovaných projektů směřujících k prevenci kriminality, jelikož dle osvědčeného modelu se potvrdilo, že školení mají velký vliv na snižování páčání trestné činnosti. Z tohoto důvodu je nutno zvýšit zájem o prevenci kriminality a zavést opatření vedoucí k navýšení financí ze strany kraje, pokračovat a zintenzivnit preventivní školení a vzdělávání v oblasti prevence a dbát o zvýšený dohled na potenciální pachatele trestné činnosti.

5 VÝZKUMNÁ SONDA ZAMĚŘENÁ NA POVĚDOMÍ A NÁZORY STUDENTŮ OBORU BEZPEČNOSTNĚ PRÁVNÍ ČINNOST NA STŘEDNÍ ODBORNÉ ŠKOLE V HRANICÍCH NA MORAVĚ

Výzkumná sonda je zaměřena na zjištění povědomí a názory studentů 4. ročníku oboru Bezpečnostně právní činnost na Střední odborné škole v Hranicích na Moravě o současném vnímání kriminality. Jedním z hlavních cílů sondy je zjistit orientaci studentů v kriminálních statistikách a jejich náhled na činnost Policie České republiky. Obor Bezpečnostně právní činnost je směřován k práci u Policie České republiky, zároveň městské policie, v bezpečnostních agenturách a ve vězeňské službě a justiční stráž. Jeví se jako ideální obor pro dotazníkové šetření, jelikož studenti mají mezi svými vrstevníky největší zkušenosti s momentální situací a dokážou tak velice vhodně vyhodnotit kladené otázky a očekává se od nich přehled v aktuálních trendech kriminality. Velká část studentů má v plánu nastoupit k bezpečnostním složkám a díky tomu uplatnit své znalosti, které získali během čtyřletého studia. Zároveň nás zajímá náhled na současný stav a činnost Policie České republiky. Výzkumný systém následující sondy je popisný, to znamená, že popisuje a zjišťuje stav věci. Hlavním výsledkem této sondy by měl být ukazatel povědomí o kriminalitě u studentů, zároveň dle indicií bylo nastaveno 15 otázek, které měly co nejlépe vystihnout současný stav a vnímání očima studentů. Mezi otázky patří:

1. „Domníváte se, že profesionální schopnosti policistů jsou...?“
2. „Domníváte se, že snaha policistů aktivně čelit zločinu je...?“
3. „Domníváte se, že finanční ohodnocení policistů je...?“
4. „Jaký je váš názor na policejní profesi...?“
5. „Domníváte se, že pravomoci Policie České republiky jsou...?“
6. „Víte, co označuje pojem Community policing...?“
7. „Dokážete vyjmenovat rozdíly mezi státní a městskou policií...?“
8. „Dokážete odhadnout, kolik se stalo v roce 2020 na území Olomouckého kraje vražd...?“
9. „Domníváte se, že kriminalita od roku 1989...?“
10. „Odkud se nejčastěji dozvídáte informace o stavu kriminality...?“

11. „Setkali jste se osobně s pácháním trestné činnosti...?“
12. „Domníváte se, že Policie České republiky dělá pro prevenci kriminality maximum...?“
13. „Jaký druh trestné činnosti je v Olomouckém kraji nejrozšířenější...?“
14. „Myslíte si, že je vhodné, aby obce při své preventivní činnosti zapojovaly dobrovolníky z řad občanů...?“
15. „Domníváte se, že zákon dostatečně chrání policisty při výkonu služby...?“

5.1 Vymezení cílové skupiny

V dotazníkovém šetření jsem zvolil jako cílovou skupinu studenty třetího a čtvrtého ročníku oboru Bezpečnostně právní činnost na Střední odborné škole v Hranicích. Jedná se o studenty, kteří obor studují v prezenční formě. Obor Bezpečnostně právní činnost předpokládá u žáků základní přehled o stavu kriminality. Do povinných předmětů spadá bezpečnost, kriminalistika, ale také povinné judo s hodinami v posilovně. Ve čtvrtém ročníku je 22 žáků, a ve třetím ročníku 19 žáků. Dohromady tedy tvoří počet dotazovaných osob 41 studentů. Z celkového počtu 41 studentů je 23 respondentů mužského pohlaví a 18 respondentů ženského pohlaví. Všech 41 studentů je ve věku 17-20 let.

5.2 Metoda sběru dat

Z dostupných metod, které jsem mohl použít, jsem jako výzkumnou metodu zvolil dotazník. Jednak z důvodu, že se sběr dat konal v termínu, kdy studenti měli distanční výuku, ale také z důvodu toho, že zde bylo minimální časové zatížení dotazovaných studentů. Celkově je dotazník tvořen patnácti otázkami, přičemž zde převažují uzavřené otázky. Dotazník je určen pro studenty třetího a čtvrtého ročníku oboru Bezpečnostně právní činnost v Hranicích na Moravě. Jedná se o studenty prezenční formy studia. Dotazník jsem vytvořil pomocí Google Formuláře a zároveň veškeré otázky poslal na emailové adresy konkrétních studentů. Dotazník byl rovněž vyvěšen na soukromých facebookových stránkách obou ročníků. V hlavičce dotazníku je zdůrazněno, že je dotazník anonymní a slouží pro účely praktické části diplomové práce. Na zodpovězení všech otázek měli studenti 15 dní.

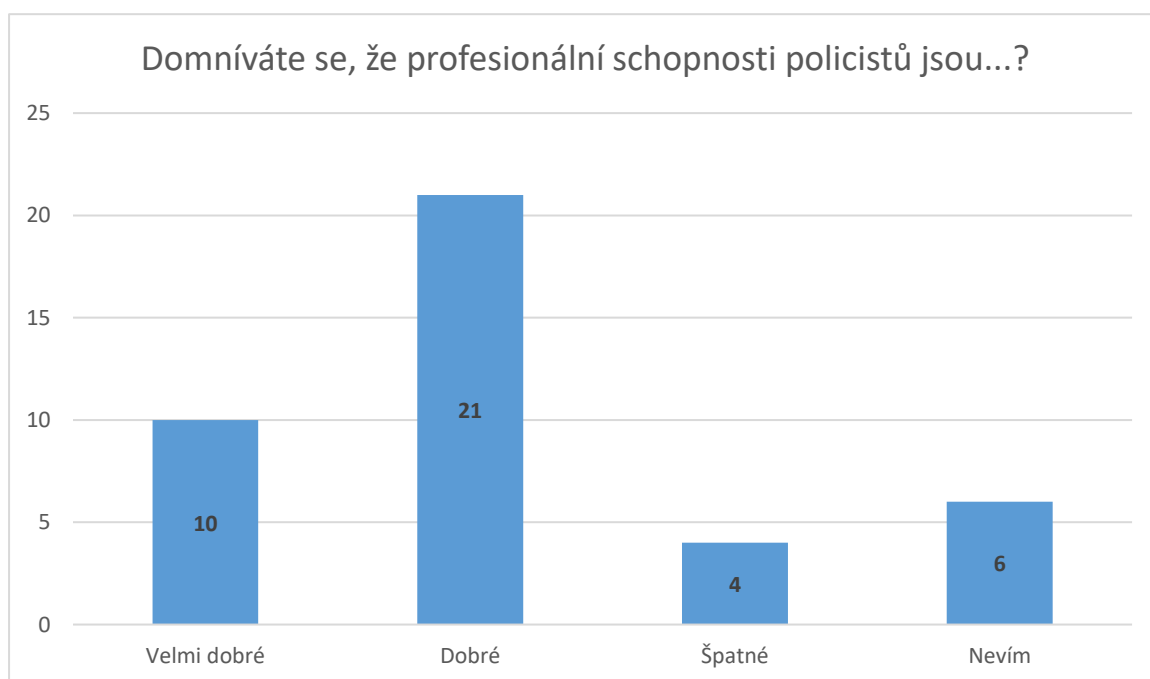

5.3 Výzkumné otázky a prezentace výsledků výzkumné sondy

Výzkumná sonda je zároveň zaměřena na zjištění povědomí a názory studentů třetího a čtvrtého ročníku oboru Bezpečnostně právní činnost. Cílem sondy je zjistit orientaci studentů v kriminálních statistikách a jejich pohled na činnost a úkoly Policie České republiky. Studenti měli v kompetenci vyplnit celkem 15 otázek a výzkumný vzorek tvoří 41 respondentů z třetího a čtvrtého ročníku studia.

Otázka č. 1: Domníváte se, že profesionální schopnosti policistů jsou...?

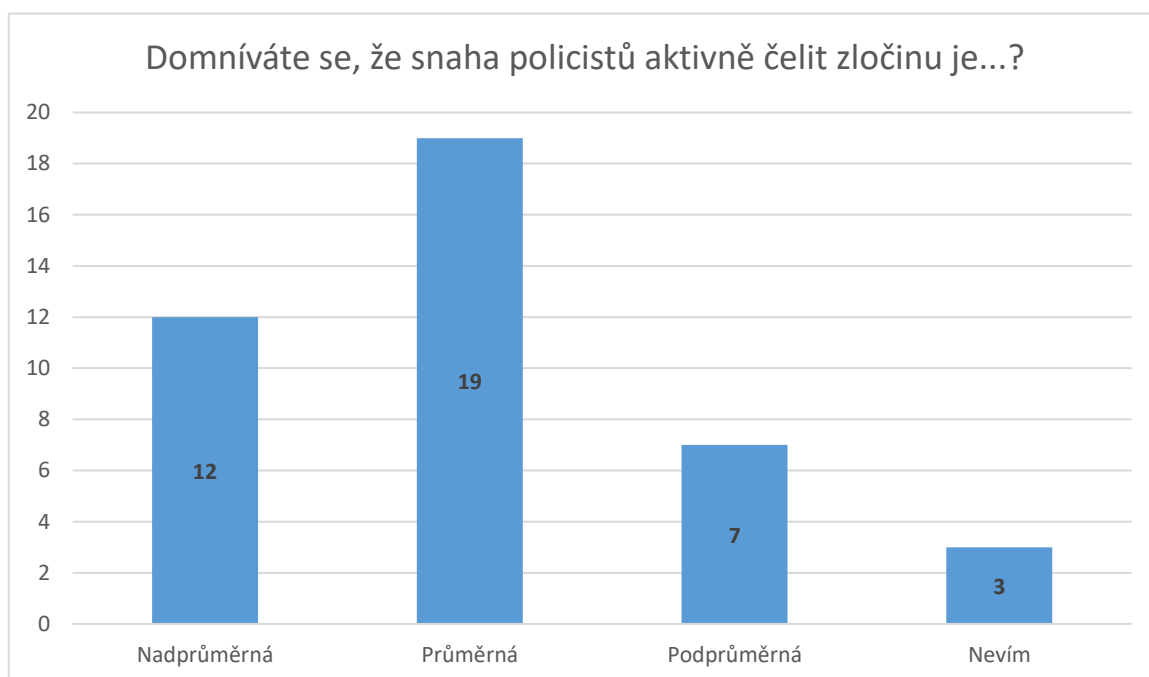
První otázka se týká profesionálních schopností policistů. Většina respondentů vyhodnotila schopnosti jako „dobré“. Z výzkumu studentů vyplývá, že více než polovina respondentů hodnotí profesionální schopnosti jako dobré, čtvrtina jako „velmi dobré“, zhruba 14 % respondentů odpovědělo „nevím“ a zhruba 10 % odpovědělo „špatné“.

Graf 10 – Výzkumný graf, první otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 2: Domníváte se, že snaha policistů aktivně čelit zločinu je...?

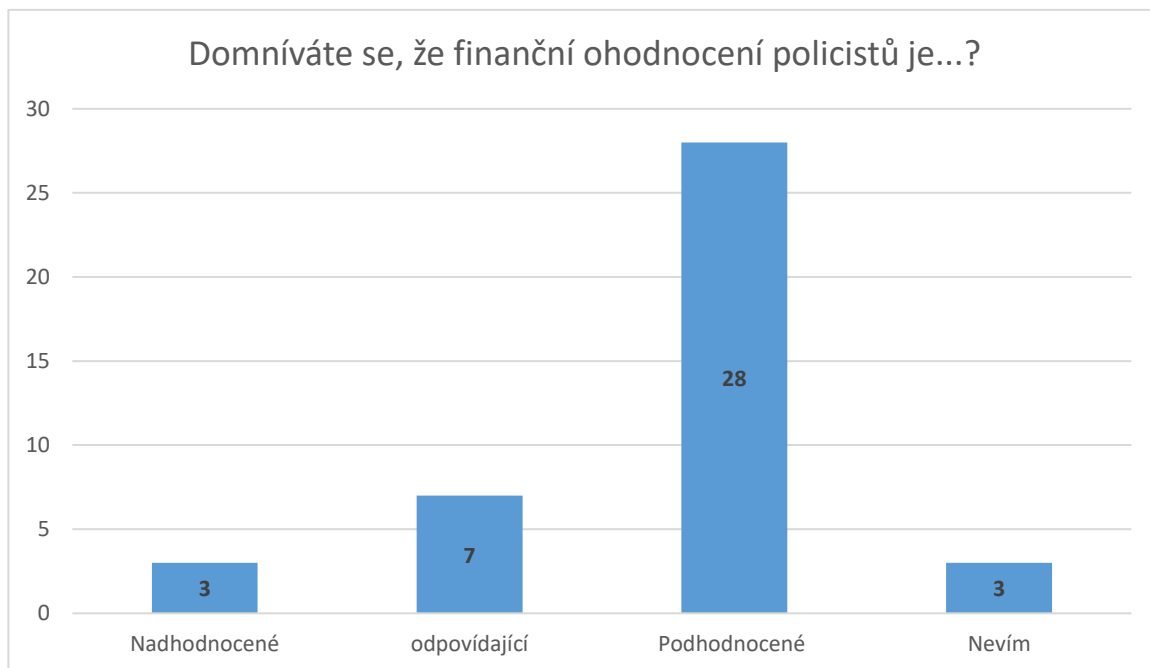
Velmi nestranně vidí respondenti i druhou otázku, a to snahu policistů aktivně čelit zločinu, kdy téměř 47 % studentů odpovědělo objektivně jako „průměrná“, 30 % studentů vidí snahu policistů jako „nadprůměrnou“, 17 % studentů vidí snahu jako „podprůměrnou“ a 7 % odpovědělo „nevím“. Je zde lehká shoda s předešlou otázkou, dle vyhodnocení opět zvítězila průměrná odpověď.

Graf 11 – Výzkumný graf, druhá otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 3: Domníváte se, že finanční ohodnocení policistů je...?

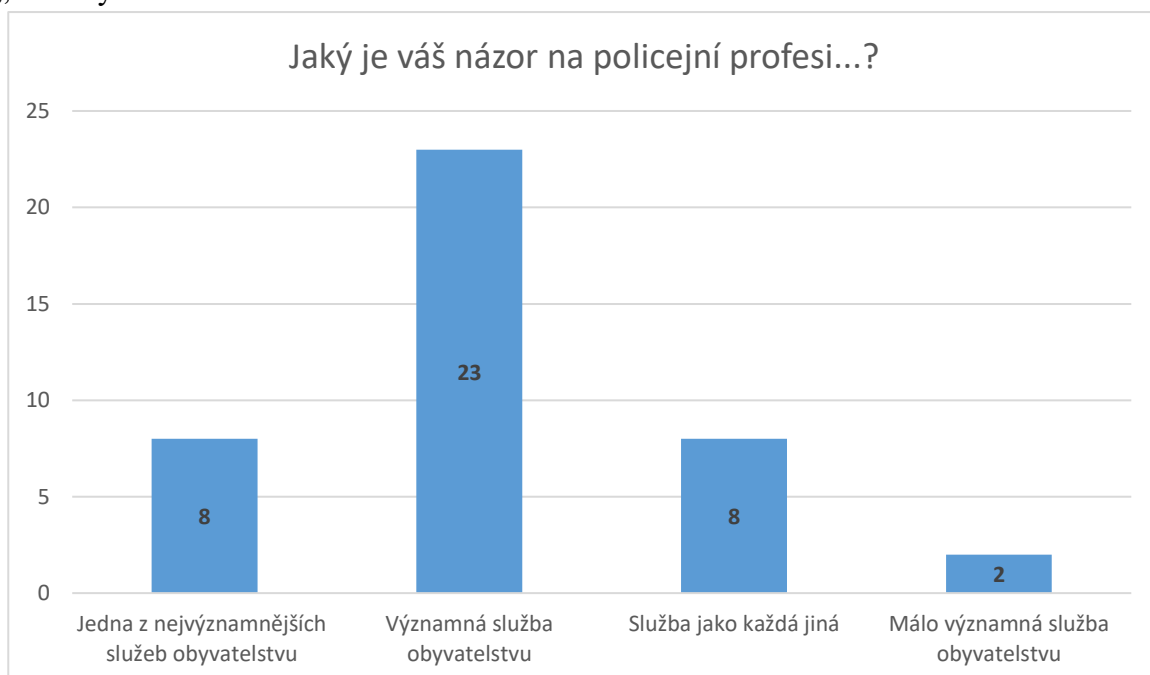
Velmi pesimisticky vidí respondenti finanční ohodnocení policistů. Drtivá většina respondentů, téměř 69 %, vidí, že finanční ohodnocení policistů je „podhodnocené“. 17 % respondentů vidí ohodnocení jako „odpovídající“ a shodně 7 % studentů vyhodnotilo dotazník jako „nadhodnocené“, respektive odpovědělo „nevím“ z toho se dá vydedukovat, že momentálně nemají přehled o finančním ohodnocení. Musíme však brát ohled na to, že ohodnocení policistů v porovnání s ostatními obory nezažilo velké platové zvyšování.

Graf 12 - Výzkumný graf, třetí otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 4: Jaký je váš názor na policejní profesi...?

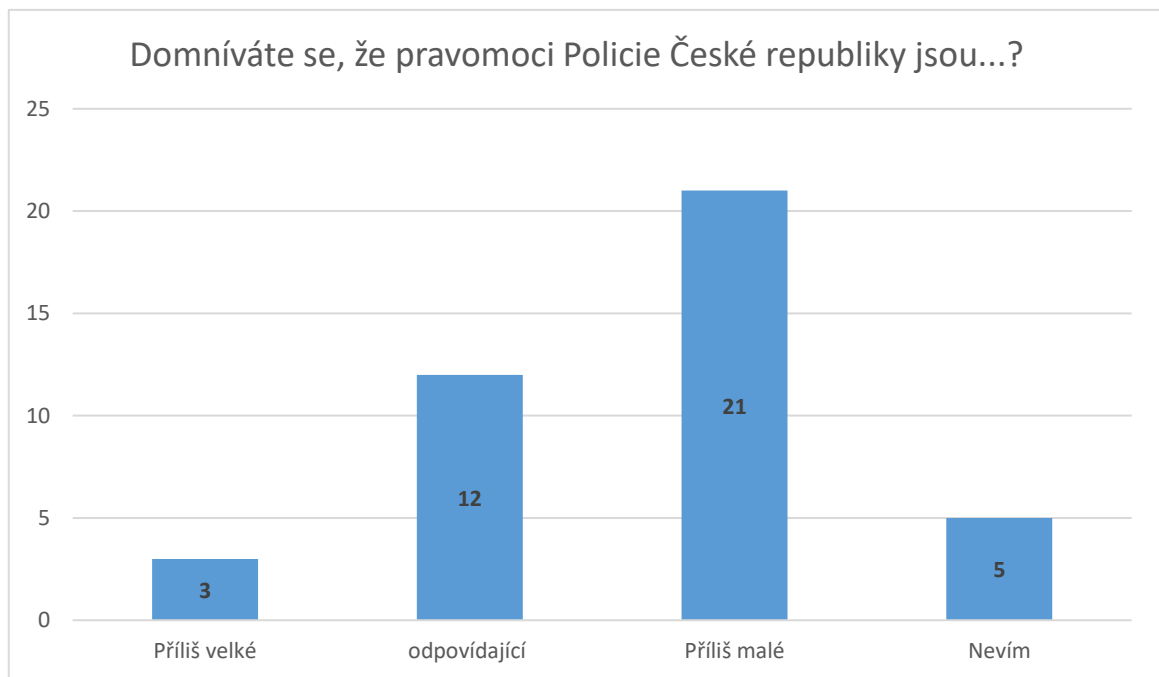
Více než polovina respondentů mluví o policejní službě jako o „významné službě pro obyvatelstvo“, v celkovém měřítku to dělá 56 %. Shodně po 20 % vidí respondenti tuto službu jako „jednu z nejvýznamnějších služeb pro obyvatelstvo“ a „službu jako každá jiná“ a nepatrná část respondentů vidí paradoxně i přesto, že tento obor studují, tuto službu jako „málo významnou službu“.

Graf 13 - Výzkumný graf, čtvrtá otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 5: Domníváte se, že pravomoci Policie České republiky jsou...?

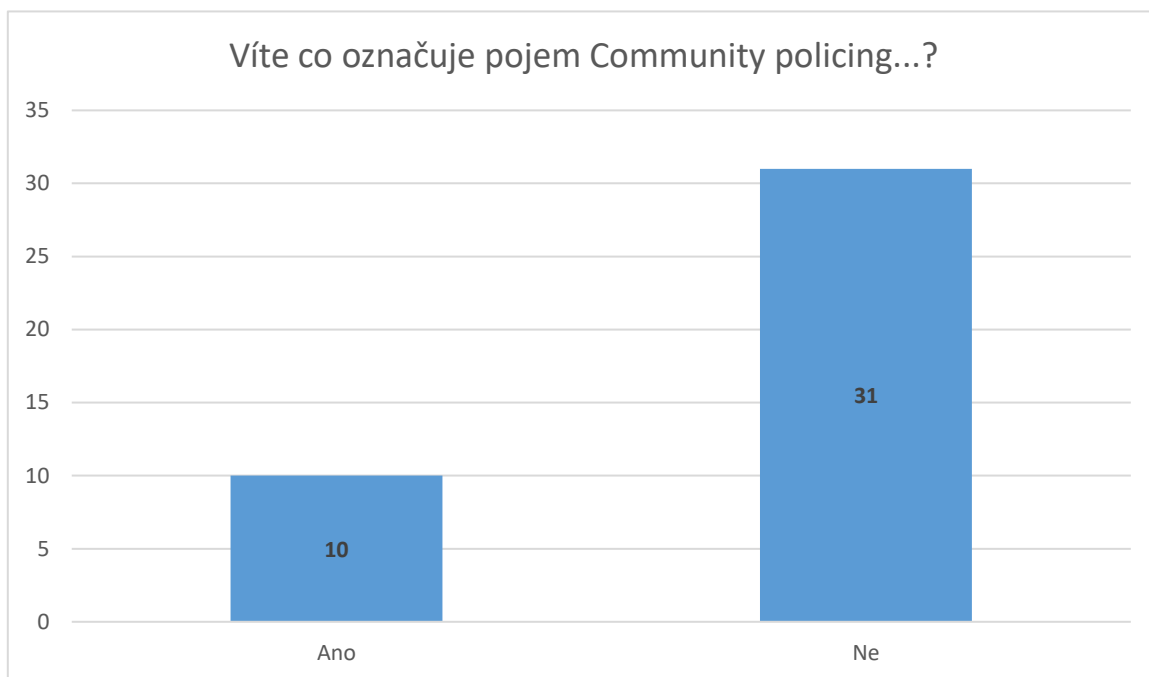
Více než 50 % respondentů odpovědělo, že kompetence Policie České republiky při výkonu povolání jsou „příliš malé“. 30 % respondentů odpovědělo, že kompetence Policie České republiky jsou odpovídající. 12 % respondentů odpovědělo, že „neví“ a 7 % odpovědělo, že pravomoci jsou „příliš velké“.

Graf 14 - Výzkumný graf, pátá otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 6: Víte, co označuje pojem Community policing...?

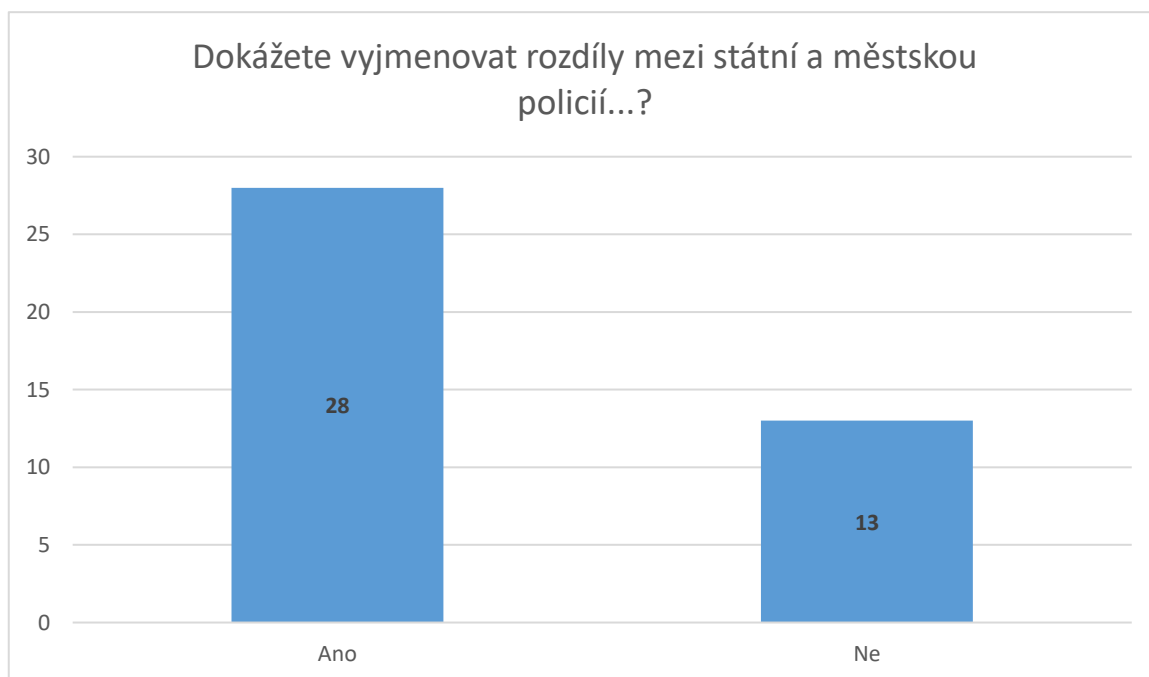
Pro 31 respondentů (téměř 76 %) je pojem Community policing neznámý a odpovědělo odpovědí „ne“. 10 respondentů (24 %) se už však s tímto pojmem setkala. Policie České republiky ve smyslu tohoto zadání plní úkoly podle aktuálních potřeb občanské společnosti a ve spolupráci s místní komunitou (obyvatelstvem, místními institucemi).

Graf 15 - Výzkumný graf, šestá otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 7: Dokážete vyjmenovat rozdíly mezi státní a městskou policií...?

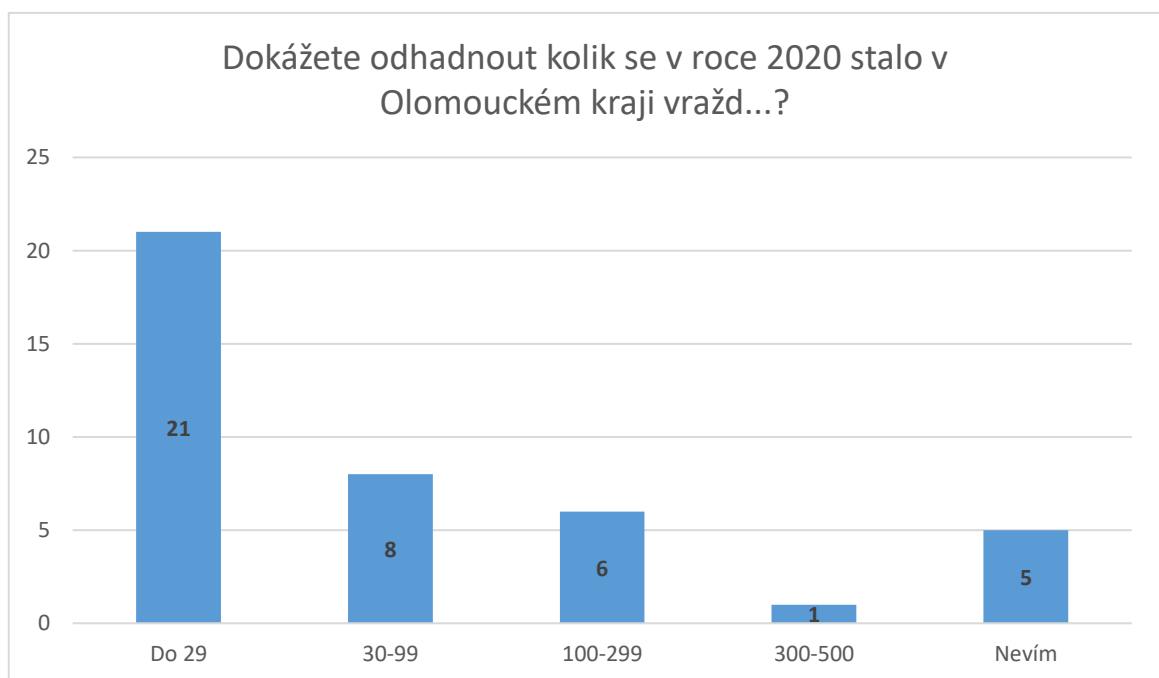
Téměř 32 % respondentů nezná rozdíl mezi městskou a státní Policií České republiky, což je tristní. 68 % respondentů vypsala rozdíly, jako jsou působnost, pravomoci a zřizovatel. Nicméně mnoho studentů nedokázalo rozeznat alespoň minimální rozdíly.

Graf 16 - Výzkumný graf, sedmá otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 8: Dokážete odhadnout kolik se v roce 2020 stalo na území Olomouckého kraje vražd...?

Jak už tomu většinou bývá, veřejnost se zpravidla dostává k informacím ohledně trestné činnosti z médií. Ačkoliv je to tak, že média reálný obraz kriminality většinou zkreslují. Výzkumná sonda ukázala, že studenti třetího a čtvrtého ročníku oboru Bezpečnostně právní činnost mají přehled o počtu vražd na území České republiky. Za rok 2020 bylo v České republice spácháno 11 vražd. Volba tohoto trestného činu v otázce byla záměrná, neboť trestný čin vražda přitahuje pozornost nejvíce, neboť se to týká útoku na hodnotu nejhodnotnější a tou je lidský život. Více než 50 % respondentů odpovědělo „do 29“ vražd, 20 % odpovědělo „30-99“ vražd, 15 % respondentů odpovědělo „100-299“ vražd, 12 % odpovědělo „nevím“ a 3% odpovědělo „300-500“ vražd.

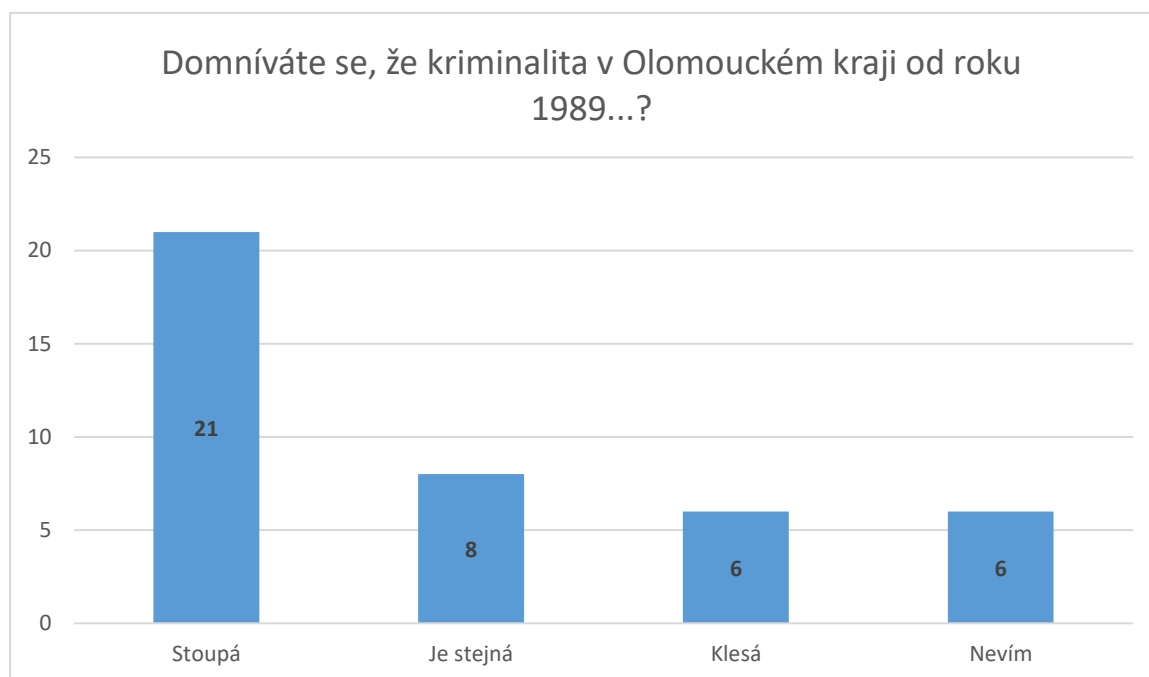

Graf 17 - Výzkumný graf, osmá otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 9: Domníváte se, že kriminalita od roku 1989...?

Jak dle grafu odpovídá, většina respondentů volí možnost, že kriminalita v Olomouckém kraji stoupá. Převládá zde negativní názor na vývoj kriminality, který je však v rozporu se skutečností. Většina studentů je špatně informovaná, poněvadž hodnota kriminality každým rokem naopak klesá. Při hodnocení posunů v kriminalitě je většina dotazovaných slepě vedena vnějšími zdroji, jako jsou především média, méně však svými poznatky. Kriminalita

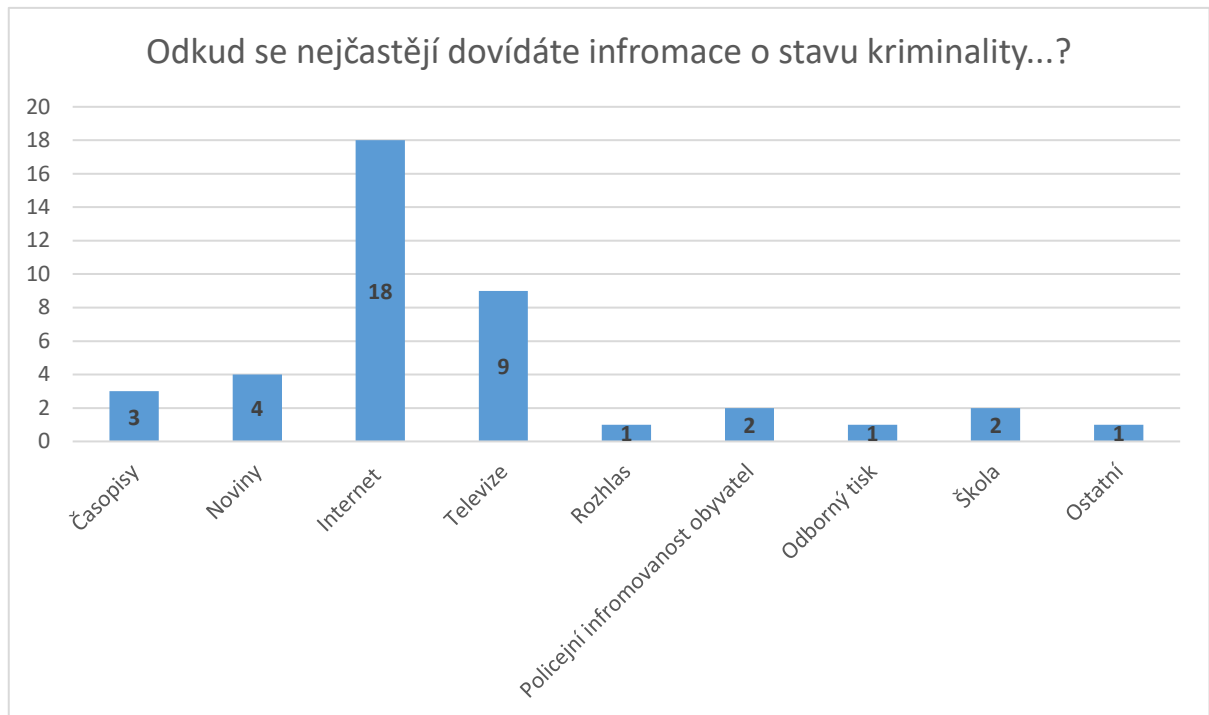
v Olomouckém kraji až na několik výjimek zpravidla klesá. Více než 50 % dotazovaných zvolilo možnost „stoupá“, 20 % zvolilo možnost „je stejná“, 16 % zvolilo správně možnost „klesá“ a 4 % respondentů zvolilo možnost „nevím“.

Graf 18 - Výzkumný graf, devátá otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 10: Odkud se nejčastěji dovídáte informace o stavu kriminality...?

U této otázky podle očekávání největším zprostředkovatelem informací se jeví internet a televize. Další příčky obsadily čtenářské články, ať už v novinách nebo v časopisech. Dále následovala škola, pro kterou překvapivě hlasovalo pouze 5 % respondentů a pro policejní informovanost obyvatelstva z řad Policie České republiky hlasovalo také 5 % respondentů. Na posledních místech se umístil rozhlas, odborný tisk a ostatní. Největším dodavatelem napříč všemi věkovými kategoriemi je však internet, který s rostoucím trendem internetu využívají ve většině i senioři. Na druhém místě je dle očekávání televize, která si i nadále dokáže vyhledat velké množství diváků. Je také třeba brát v potaz to, že výzkum byl prováděn v roce 2020, kdy na internetu dnes tráví svůj volný čas obrovská masa respondentů.

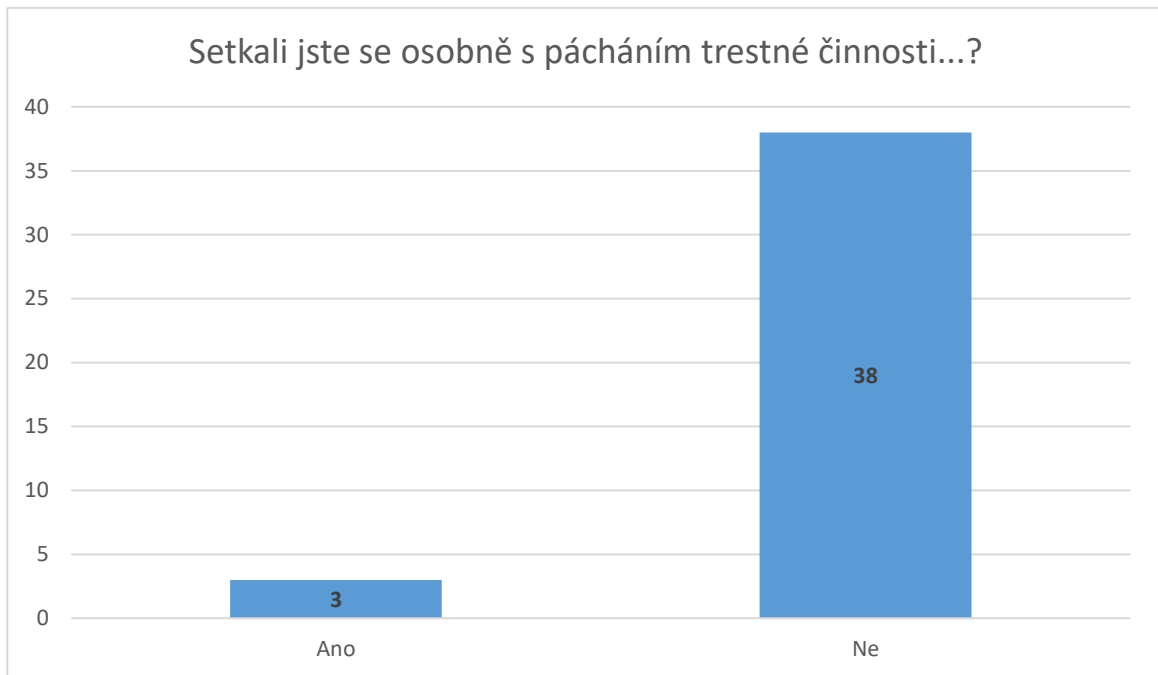

Graf 19 - Výzkumný graf, desátá otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 11: Setkali jste se osobně s páčáním trestné činnosti...?

Trestná činnost v dnešní době obnáší opravdu velkou míru odvahy. Zvláště ve městech je mnoho kamerových systémů, a proto zejména násilná kriminalita na veřejných prostranstvích je na velkém ústupu. Co se týče zkušeností respondentů s páčáním trestné činnosti, velká masa, téměř 92 % odpověděla tak, že zkušenost žádnou nemá. 8 % respondentů se v minulosti již setkala s trestnou činností, většina to konkretizovala tak, že se zúčastnili domovní prohlídky společně s Policií České republiky v rámci školní praxe.

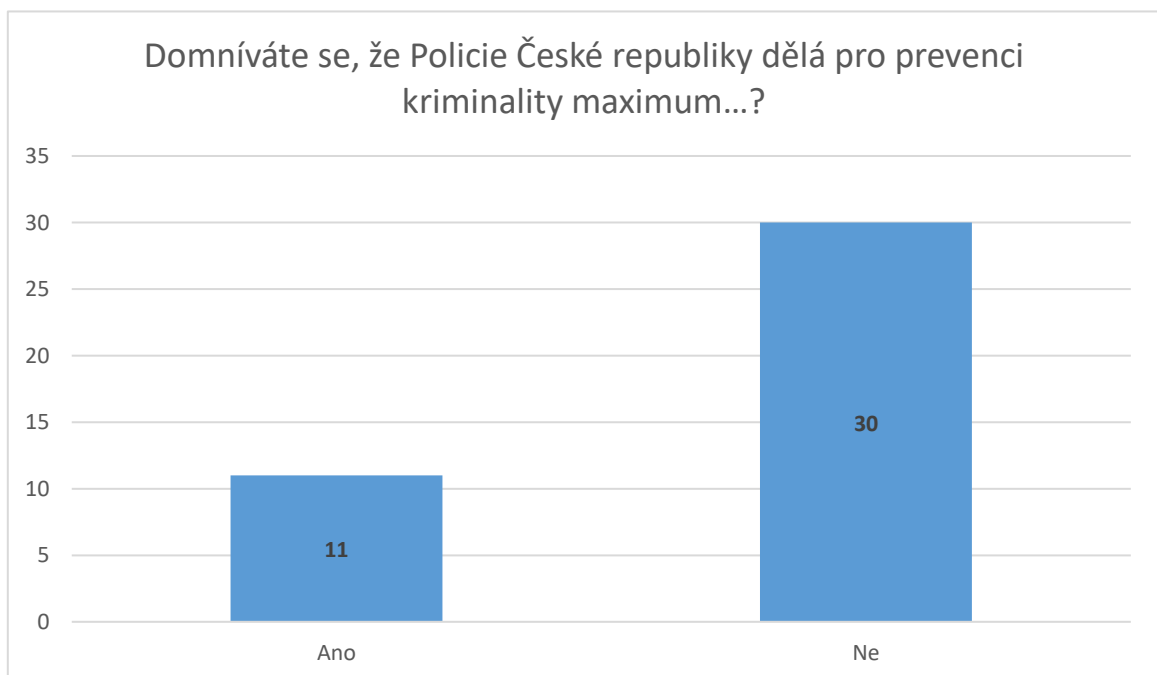

Graf 20 - Výzkumný graf, jedenáctá otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 12: Domníváte se, že Policie České republiky dělá pro prevenci kriminality maximum...?

Dle odpovědí si téměř 27 % respondentů myslí, že Policie České republiky dělá pro prevenci kriminality v Olomouckém kraji maximum a 73 % respondentů si myslí, že nedělá maximum. Jak už lze z otázky vydedukovat, odpovědi jsou čistě na respondentech a ti své

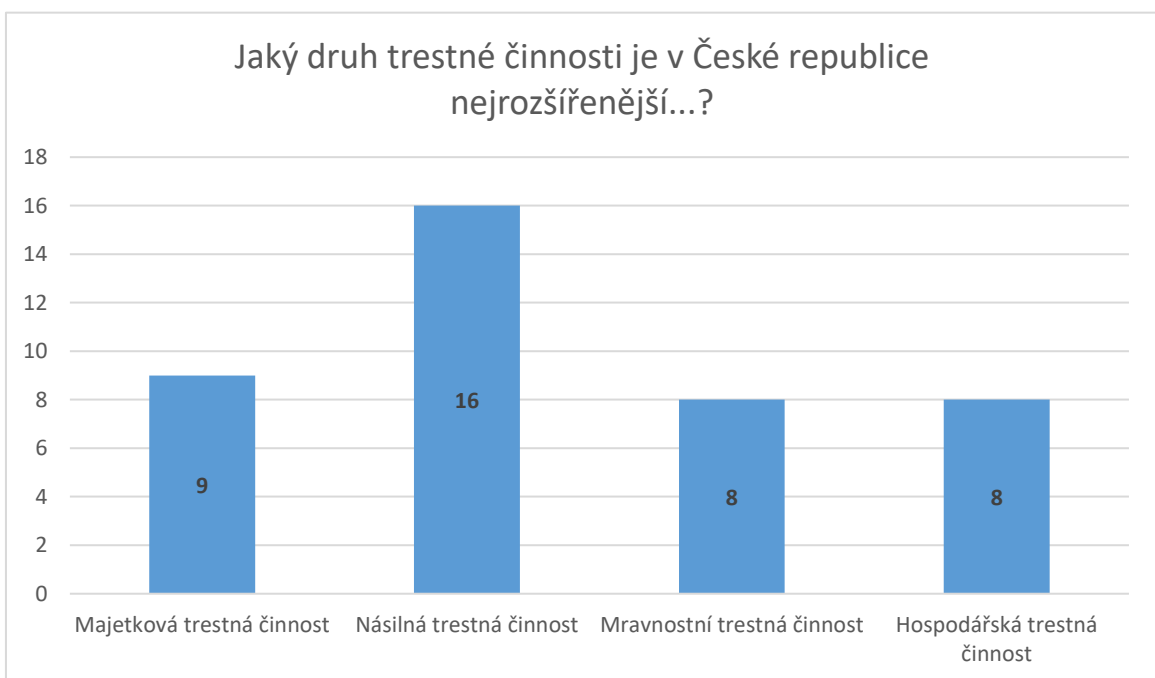

Graf 21 - Výzkumný graf, dvanáctá otázka [Zdroje: Vlastní]

odpovědi vyplňují často na základě emocí a zkušeností, které jsou ve velké míře také ovlivněny médií a tím, jak je Policie České republiky prezentována veřejnosti.

Otázka č. 13: Jaký druh trestné činnosti je v Olomouckém kraji nejrozšířenější...?

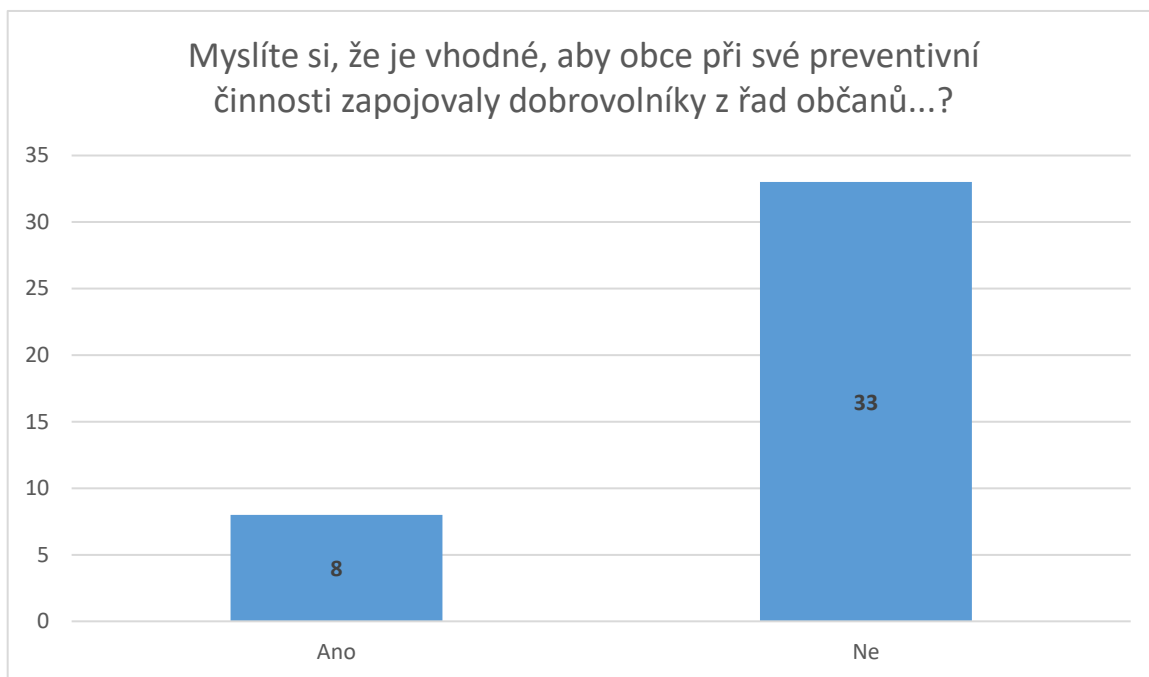
Za nejrozšířenější druh trestné činnosti je u respondentů pokládána násilná trestná činnost, kterou si vybralo 40 % studentů. Ihned v závěsu je majetková trestná činnost, kterou si vybralo 22 % respondentů. Na dalším místě je shodně mravnostní a hospodářská trestná činnost, kterou si vybralo shodně 19 % respondentů. Jak již je avizováno na začátku praktické části, největší počet trestných činů v Olomouckém kraji představuje majetková trestná činnost.

Graf 22 - Výzkumný graf, třináctá otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 14: Myslíte si, že je vhodné, aby obce při své preventivní činnosti zapojovaly dobrovolníky z řad občanů...?

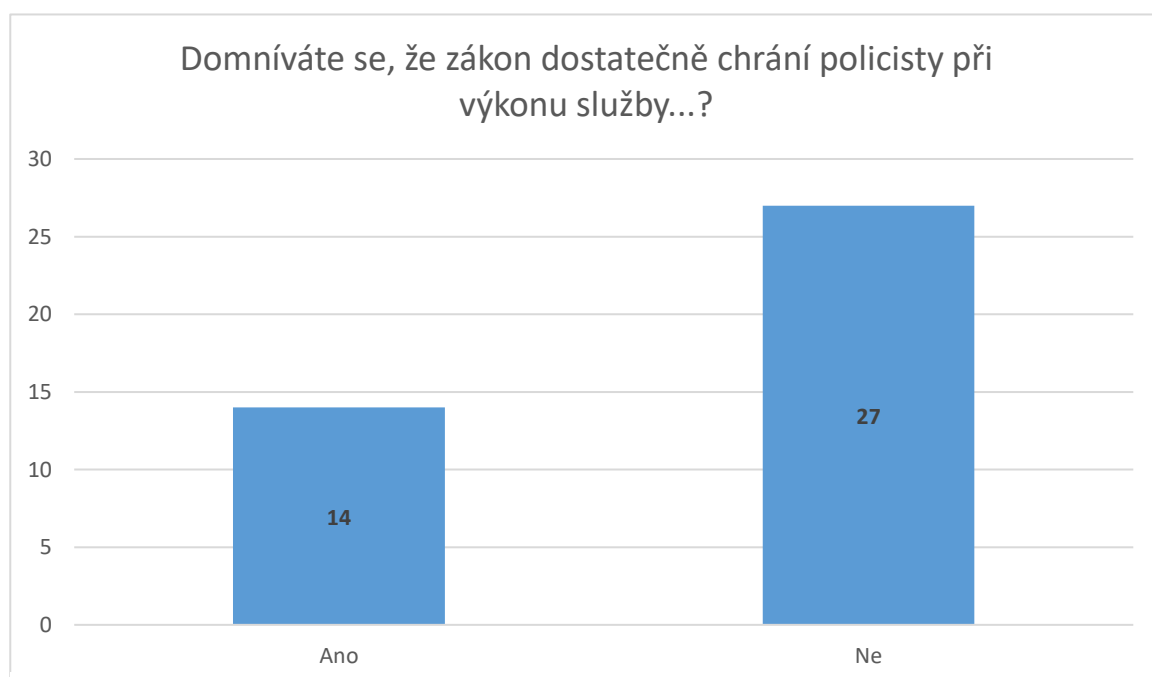
Téměř 81 % respondentů odpovědělo „ne“, přičemž při rozepsání odpovědi většina studentů odpověděla, že pokud se občané aktivně nevěnují práci spojené s preventivní činností, tak by se neměli ani aktivně zapojovat do preventivní činnosti. Naopak 19 % respondentů vidí aktivní zapojení občanů jako výraznou pomoc veřejnosti, a proto zvolili v odpovědi „ano“.

Graf 23 - Výzkumný graf, čtrnáctá otázka [Zdroje: Vlastní]

Otázka č. 15: Domníváte se, že zákon dostatečně chrání policisty při výkonu služby...?

Téměř 66 % respondentů odpovědělo na otázku, zda zákon dostatečně chrání policisty při výkonu služby „ne“. Pouze 34 % respondentů odpovědělo „ano“. Většina studentů, která s otázkou nesouhlasí, se odvolávalo na médií několikrát probírané incidenty, kdy se jevílo, že pravomoci policistů jsou na velmi slabé úrovni, v porovnání se západními státy.

Graf 24 - Výzkumný graf, patnáctá otázka [Zdroje: Vlastní]

5.4 Závěrečné shrnutí

Obsahem celé 5. kapitoly je shrnutí veškerých poznatků, které byly získány při vyplňování dotazníku respondenty z řad studentů třetího a čtvrtého ročníku oboru Bezpečnostně právní činnost na Střední odborné škole v Hranicích na Moravě. Cílem sondy a vyplňovaného dotazníku bylo zjištění orientace studentů v kriminálních a policejních statistikách a jejich celkový náhled na práci těchto složek. Výzkumný vzorek celé sondy tvoří 41 studentů. Za respondenty jsem zvolil studenty tohoto oboru, jelikož jsem sám prošel tímto oborem na střední škole a díky tomu vím, že náplň studovaného oboru předpokládá základní přehled o stavu nynější kriminality, stavu bezpečnostních složek a celkové vnímání bezpečnostní situace v Olomouckém kraji. Jak již bylo řečeno, velká část studentů má v plánu po studiu na střední škole nastoupit k bezpečnostním složkám, a proto nás zajímá celkový pohled na současné vnímání situace nejen v Olomouckém kraji, ale v celé České republice.

Přes 65 % respondentů zároveň uvedlo, že čerpá informace ohledně trestných činů a kriminality z televize a internetu. Díky médiím a celkovému vnímání televizních zpravodajství, kdy není hlavním úkolem předat pravdivou informaci, ale zaujmout co největší počet diváků, se utváří mylná představa veřejnosti o stavu, rozsahu a z velké části vývoji kriminality. U více než poloviny respondentů převládá negativní názor na vývoj kriminality, který je však v rozporu se skutečností, což lze posuzovat jako velmi špatný a vážný nedostatek v oblasti informovanosti. I nadále se ukazuje, že mají masmédia v oblasti vytváření povědomí o stavu kriminality velmi významný vliv. V rámci různých preventivních prací by také bylo vhodné apelovat na novináře, kteří dělají ze zločinů zbytečné senzace, za účelem zvýšení sledovanosti a dosahu zpráv, ovšem na druhé straně negativně působí na posluchače a čtenáře. Zářným příkladem je pandemie koronaviru, která v lidech vyvolává po celou dobu negativní emoce. Zároveň tohle zkreslování informací může mít za následek pesimističtější postoj občanů a velkou nespokojenost s činností policie, státních zastupitelství a soudů.

Média, často propírané téma ve světě a zároveň jeden z největších informátorů obyvatelstva. Výzkumná sonda však ukázala, že studenti oboru Bezpečnostně právní činnost mají skutečnou představu o tom, kolik bylo spácháno vražd na území České republiky. Za rok 2020 bylo v Olomouckém kraji spácháno 11 vražd, což také odhadl největší počet studentů, kteří správně hlasovali pro možnost „0-29“.

Zarážející je však fakt, že velká část dotazovaných nedokáže rozeznat rozdíly mezi státní a městskou policií. Na vině může být ve škole málo probírané téma městské policie a zároveň nedostatečná znalost legislativy. Dále zde zazněla otázka ohledně Community policing, kde pro 76 % respondentů je tento pojem neznámý.

Policejní profesi hodnotí většina respondentů jako významnou službu pro Policii České republiky. Policisté, ač jsou velmi významnou skupinou státních zaměstnanců, jejich povolání je velmi často rizikové a vyžaduje velkou porci klidného a rozvážného chování. Zároveň drtivá většina respondentů hodnotí povolání policistů jako podhodnocené.

Dostí pesimisticky hodnotí respondenti snahu policistů aktivně čelit zločinu, kdy většina studentů hodnotí snahu jako průměrnou. Menší část respondentů dokonce hodnotí snahu jako nadprůměrnou.

Při odpovědích na poslední otázky se studenti ve většině shodli na tom, že pomáhání dobrovolníků nedává smysl, jelikož nejsou proškolení k provádění různých prevencí a v otázce na ochranu policistů zákonem většina hodnotí současné krytí jako nedostatečné.

Neznalost rozdílu mezi státní a městskou policií spatřuji v tom, že je ve výuce kladen důraz zejména na státní Policii České republiky a velmi malý prostor je věnován městské policii. Ačkoliv součástí výukového plánu jsou obory jako bezpečnost a kriminalistika, žádný z těchto předmětů neobsahuje zákon 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Zavedením tohoto zákona do sylabu by studenti získali větší vědomosti a povědomí o pravomocích a působnosti daných sborů.

Zároveň neúměrně větší prostor se klade Vězeňské službě České republiky. Za kladné však považují, že v učitelském sboru jsou bývalí pracovníci Policie České republiky, kteří díky tomu dokážou studentům předat veškeré znalosti z praxe. Studenti si díky tomu dokážou udělat konkrétnější představu o tom, jak celý systém Policie České republiky funguje a zároveň na čem jsou založeny její pravomoci. Policie České republiky by zároveň mohla pořádat besedy pro studenty tohoto oboru, které by mohli vykonávat například bývalí studenti tohoto oboru. Ze zpětné vazby studentů ohledně dotazníku bylo patrné, že je vyplňování dotazníku bavilo a byl pro ně přínosem, ať už z důvodu budoucího povolání nebo z hlediska získaných poznatků, které se zároveň hodí pro pochopení problematiky spojené se studiem oboru Bezpečnostně právní činnost.

ZÁVĚR

Diplomová práce byla zaměřena na Úlohu Policie České republiky v prevenci kriminality v Olomouckém kraji za posledních 5 let. Cílem této práce bylo komplexní zaštitění obecné charakteristiky Policie České republiky a vymezení struktury prevence kriminality. Jedním z dalších cílů bylo provedení analýzy konkrétních trestných činů ať už pomocí indexu kriminality, tak grafického znázornění Olomouckého kraje v číslech a zjistit, zda uvedené preventivní projekty v kraji měly pozitivní výsledek, či nikoliv a zároveň navrhnout, jak by se dalo docílit větší efektivity v předcházení trestných činů.

První část teoretické části byla zaměřena kompletně na Policii České republiky. Na její historii, úkoly, zákon o policii, rozdělení a strukturu. Vývoj policie byl zaměřen na období již před vznikem samostatné České republiky, až po současnost. Dále bylo vystiženo, jak je důležité mít strukturovanou Policii České republiky, vymezeny úkoly a jaká poslání spadají do její kompetence.

Podstatou druhé kapitoly bylo seznámení s prevencí kriminality. Součástí této části bylo také vymezení základních úrovní prevence kriminality, seznámení s nejznámějšími subjekty, které do této oblasti patří a jaké jsou cesty k vytvoření správně vyřešeného preventivního programu. Bylo zde teoreticky rozvrstveno, jak se dělí prevence, jakou úlohu v celkovém kontextu Policie České republiky zabírá a zároveň zde bylo popsáno několikastupňové členění.

Další část diplomové práce už zahrnovala praktická část, a to kompletně rozepsaný Olomoucký kraj, kde od počáteční charakteristiky, přes polohu, území, obyvatelstvo, průmysl, školství, dopravu jsme se dostali až k průmyslu.

Podle údajů získaných z dokumentů Českého statistického úřadu a Policie České republiky, bylo možné graficky znázornit vývoj trestné činnosti v Olomouckém kraji od roku 2016 do roku 2020. Výsledky této analýzy byly počty trestných činů velice podobné, avšak jejich vývoj byl nerovnoměrný. Celkový průběh trestných činů v Olomouckém kraji nebyl nijak výjimečný, nicméně počet se téměř u všech odvětví trestné činnosti rapidně snižuje. Pro detailnější a konkrétnější analýzu bylo zvoleno pět ukazatelů. Prvním a základním byl index kriminality, díky němuž byl vypočítán počet trestných činů na 10 000 obyvatel v Olomouckém kraji, největšího počtu bylo dosaženo v roce 2016. Mezi další ukazatele, které nám poskytly detailnější obraz, spadají jednotlivé druhy trestných činů, spadajících do hospodářské, majetkové, mravnostní a násilné kriminality. Násilná kriminalita má rapidně

snižující se ukazatel, mravnostní kriminalita má také velice podobný vývoj jako kriminalita násilná, majetková je na tom taky velice podobně, má klesající vývoj, nicméně největší nárůst má hospodářská kriminalita, která se údaji z roku 2020 dostala s počtem trestných činů na horší bilanci, než tomu bylo v roce 2016. Co se týče výběru těchto čtyř druhů trestné činnosti, byly vybrány z toho důvodu, že jsou nejpočetnější, a proto by se jim měla věnovat největší pozornost.

Další významnou součástí diplomové práce bylo také uvedení několika preventivních projektů a opatření, které byly uvedeny v platnost v období posledních 5 let. Smyslem bylo zjistit, zda působení těchto projektů má pozitivní vliv na páčání trestných činností, či nikoliv. Mezi nejfrekventovanější projekty, které byly nasazeny, můžeme zařadit projekty zaměřené na děti a seniory, jelikož tyto dvě skupiny představují nejrizikovější oběti trestné činnosti. Dále zde proběhla pomoc osobám, na kterých byla spáchána trestná činnost a mají psychické a úzkostné stavy a v neposlední řadě projekty, jejichž smyslem je v první řadě předejít páčání majetkové trestné činnosti.

Díky srovnání trestné činnosti z let předešlých můžeme dedukovat, že počet všech čtyřech druhů trestných činů je stále velký a je zde opravdu hodně prostoru na to tato čísla i nadále stlačovat dolů. Příčinou je nedostatek projektů v rámci prevence kriminality v rizikových oblastech. Ať už se jedná o programy zaměřené na násilí na ženách, sexuální obtěžování na pracovištích, či například nežádoucí úkony spojené s ohrožením ekonomiky. Existuje opravdu celá řada projektů, které by mohly počty trestných činů i nadále snižovat.

První z cílů, a to nastínění obecné charakteristiky Policie České republiky a prevence kriminality, je obsažen v teoretické části. Dalším cílem bylo provedení deskripce Olomouckého kraje, zjistit, zda zavedení preventivních opatření má vliv na snížení kriminality. Tento výzkum byl proveden díky indexu kriminality a grafického navržení, jehož výsledky byly obsaženy v závěru třetí kapitoly. Čtvrtá kapitola pojednává o výsledcích měření trestné činnosti v Olomouckém kraji za posledních pět let a konečná pátá kapitola se zaměřuje na výzkumnou sondu dotazníku studentů odborné školy za cílem zhodnocení momentálního stavu studenty střední školy.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Policie České republiky: Police of the Czech Republic, 2017. 2. vydání. Praha: Policejní prezidium České republiky. ISBN 978-80-270-0664-9.

MACEK, Pavel a Lubomír UHLÍŘ, 2001. Dějiny policie a četnictva. Praha: Police History. ISBN 80-86477-01-0.

SOUČEK, Vladimír, 2009. Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek a vybrané kapitoly krizového řízení: modul G. Praha: MV - generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR. ISBN 978-80-86640-68-6.

ELLIOTT, Delbert S. a Abigail FAGAN, [2017]. The prevention of crime. Chichester, West Sussex: Wiley Blackwell. ISBN 978-1118843598.

KUCHTA, Josef a Helena VÁLKOVÁ, 2005. Základy kriminologie a trestní politiky. Praha: C.H. Beck. Beckovy mezioborové učebnice. ISBN 80-7179-813-4.

SHAFTOE, Henry, 2004. Crime prevention: facts, fallacies, and the future. New York: Palgrave Macmillan. ISBN 9780333921272.

HARRIS, David, 2014. The Complete Guide to Writing Questionnaires: How to Get Better Information for Better Decisions. 1. USA: I&M Press; First Edition. ISBN 978-0615917672.

HOLAS, Jakub a Kazimír VEČERKA, 2013. Stát a občan v prevenci kriminality. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci. Studie (Institut pro kriminologii a sociální prevenci). ISBN 978-80-7338-137-0.

TOMÁŠEK, Jan, 2010. Úvod do kriminologie: jak studovat zločin. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2982-4.

WAJNRYB, Ruth, 1993. Classroom Observation Tasks: A Resource Book for Language Teachers and Trainers. 1. USA: Cambridge University Press; 1st edition. ISBN 978-0521407229.

KOVAŘÍK, Zdeněk a Pavel KREJČÍ, 2012. Spolupráce policie ČR s veřejností: (v názorech a postojích občanů a řídicích pracovníků policie). Brno: Tribun EU. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-263-0099-1.

Seminar on the role of the police in the protection of human rights, Canberra, Australia, 29 April to 13 May 1963, 1963. New York: United Nations.

MILLER, Linda, 2017. Community Policing: Partnerships for Problem Solving. 8. USA: Cengage Learning; 8th edition. ISBN 978-1305960817.

ČESKO, 1993. Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. In: Sbírka zákonů České republiky. číslo 1. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-1>

ČESKO, 1993. Usnesení č. 2/1993 Sb. In: Sbírka zákonů České republiky. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1993-2>

ČESKO, 2008. Zákon č. 273/2008 Sb. In: Sbírka zákonů České republiky. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>

ČESKO, 2003. Zákon č. 361/2003 Sb. In: Sbírka zákonů České republiky. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2003-361>

ČESKO, 2009. Zákon č. 40/2009 Sb. In: Sbírka zákonů České republiky. Dostupné také z: https://www.zakonyprolidi.cz/nabidka/cs/2009-40/zneni-20100101#p420_p420-26

ČESKO, 1961. Zákon č. 141/1961 Sb. In: Sbírka zákonů České republiky. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>

ČESKO, 2000. Zákon č. 361/2000 Sb. In: Sbírka zákonů České republiky. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-361>

ČESKO, 1990. Zákon č. 200/1990 Sb. In: Sbírka zákonů České republiky. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1990-200>

Policejní prezidium, 2021. Policie České republiky [online]. Praha [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/policejni-prezidium-ceske-republiky-600334.aspx>

Pyrotechnická služba policie, 2021. Policie ČR [online]. Praha [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/pyrotechnicka-sluzba-policie-ceske-republiky-906180.aspx>

Zbraně střelivo a bezpečnostní materiál, 2021. Ministerstvo vnitra ČR [online]. Praha [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zbrane-strelivo-bezpecnostni-material-84336.aspx>

Český statistický úřad: Kriminalita v Olomouckém kraji, 2019. Český statistický úřad [online]. [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xm/kriminalita-v-olomouckem-kraji-v-roce-2019>

Strategie prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020 (po aktualizaci v roce 2018), 2016. Kraj-jihocesky [online]. České Budějovice [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjn5ZyfwpHwAhVM66QKHUA5Cc8QFjAEegQIChAD&url=https%3A%2F%2Fwww.kraj-jihocesky.cz%2Fku_file%2F134129%2F0&usg=AOvVaw0nD64KsPLuWhEoB-Oh_RDU

Strategie prevence kriminality, 2021. Mvcd [online]. [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: https://www.google.com/search?q=strategie+prevence+kriminality+2021+olomoucký+kraj&client=safari&rls=en&sxsrf=ALeKk02j75Iw3xHLgfDMaODi6nfaViI-wQ%3A1619098528510&ei=oHuBYNSqHsGRsAe4qpOQBA&oq=strategie+prevence+kriminality+2021+olomoucký+kraj&gs_lcp=Cgdnd3Mtd2l6EAMyBwghEAoQoAE6BwgjELADECc6BwgAEecQsAM6BggAEBYQHjoICCEQFhAdEB46BQghEKABOgUIABDNAlCsD1jhHGDHHWgBcAB4AIABywGIAbQPkgEGMC4xMy4xmAEAoAEBqgEHZ3dzLXdpesgBCcABAQ&scient=gws-wiz&ved=0ahUKEwjU-paF_JHwAhXBCOwKHTjVBEIQ4dUDCA4&uact=5#

Český statistický úřad, 2020. Czso [online]. Praha [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xm/charakteristika_kraje

(Organizační statistika v Olomouckém kraji v roce 2019, 2020. Český statistický úřad [online]. [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xm/organizacni-statistika-v-olomouckem-kraji-v-roce-2019>)

Strategie a metodiky v oblasti primární prevence, 2021. Olomoucký kraj [online]. [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: https://www.olkraj.cz/strategie-a-metodiky-v-oblasti-primarni-prevence-cl-398.html?TSPD_101_R0=08fe5d4b84ab200008b694b5b08727f01ea796159b930ac02f33474709b81c9e07416eab98947adc08b20d39051430003ff7ab536b4067f248787272812fdedcbdb9f5200bab9755eacb9bcf16a2a85dff46c0e7f423d2c9cc5a12a05e96326f

Ochranná služba policie, 2021. Policie ČR [online]. Praha [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/ochranna-sluzba-policie-cr.aspx>

Ředitelství služby pořádkové policie, 2021. Policie České republiky [online]. Praha [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: <https://www.policie.cz/clanek/reditelstvi-sluzby-poradkove-policie-268814.aspx>

System prevence kriminality v ČR, 2020. Město Přerov [online]. [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: <https://www.prerov.eu/filemanager/files/41003.pdf>

Olomoucký kraj, 2020. Český statistický úřad [online]. [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/20563103/136204a17.pdf/0e8a3210-73fe-44d8-a493-5b886dcf0c4a?version=1.0>

Český statistický úřad, 2013. Český statistický úřad [online]. [cit. 2021-04-22]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/10180/25385875/19555681+411613m13.pdf/606247a2-828e-42de-a201-66d98a95a947?version=1.0>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

č. číslo

Sb. sbírka

km² kilometr čtvereční

IT informační technologie

ČR Česká republika

PČR Policie České republiky

Kč Korun českých

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 – Systém prevence kriminality [Zdroje: Systém prevence kriminality v ČR, 2020]	30
Obrázek 2 – Administrativní členění Olomouckého kraje [Zdroje: Český statistický úřad, 2013]	35

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 – Rozloha okresů v Olomouckém kraji [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]	34
Graf 2 –Počet zaměstnanců v jednotlivých odvětvích [Zdroje: Organizační statistika v Olomouckém kraji v roce 2019, 2020]	37
Graf 3 –Trestné činy v Olomouckém kraji za rok 2019[Zdroje: Český statistický úřad, 2019]	39
Graf 4 – Trestné činy v Olomouckém kraji od roku 2000 do roku 2019 [Zdroje: Český statistický úřad, 2019].....	40
Graf 5 - Vývoj kriminality v Olomouckém kraji od roku 2016 do 2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020].....	41
Graf 6 – Vývoj násilné kriminality 2016-2020 [Zdroje: Kriminalita v Olomouckém kraji 2020]	43
Graf 7 - Vývoj majetkové kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]	44
Graf 8 – Vývoj mravnostní kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]	45
Graf 9 – Vývoj hospodářské kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]	47
Graf 10 – Výzkumný graf, první otázka [Zdroje: Vlastní]	57
Graf 11 – Výzkumný graf, druhá otázka [Zdroje: Vlastní]	58
Graf 12 - Výzkumný graf, třetí otázka [Zdroje: Vlastní].....	59
Graf 13 - Výzkumný graf, čtvrtá otázka [Zdroje: Vlastní]	59
Graf 14 - Výzkumný graf, pátá otázka [Zdroje: Vlastní]	60
Graf 15 - Výzkumný graf, šestá otázka [Zdroje: Vlastní]	61
Graf 16 - Výzkumný graf, sedmá otázka [Zdroje: Vlastní]	61
Graf 17 - Výzkumný graf, osmá otázka [Zdroje: Vlastní].....	62
Graf 18 - Výzkumný graf, devátá otázka [Zdroje: Vlastní].....	63
Graf 19 - Výzkumný graf, desátá otázka [Zdroje: Vlastní]	64
Graf 20 - Výzkumný graf, jedenáctá otázka [Zdroje: Vlastní]	65
Graf 21 - Výzkumný graf, dvanáctá otázka [Zdroje: Vlastní]	65
Graf 22 - Výzkumný graf, třináctá otázka [Zdroje: Vlastní]	66
Graf 23 - Výzkumný graf, čtrnáctá otázka [Zdroje: Vlastní]	67
Graf 24 - Výzkumný graf, patnáctá otázka [Zdroje: Vlastní].....	67

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 – Index kriminality pro Olomoucký kraj [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]	41
Tabulka 2 -	41
Tabulka 3 – Vývoj násilně kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]	42
Tabulka 4 - Vývoj majetkové kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]	43
Tabulka 5 - Vývoj mravnostní kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]	45
Tabulka 6 - Vývoj hospodářské kriminality od roku 2016 -2020 [Zdroje: Český statistický úřad, 2020]	46

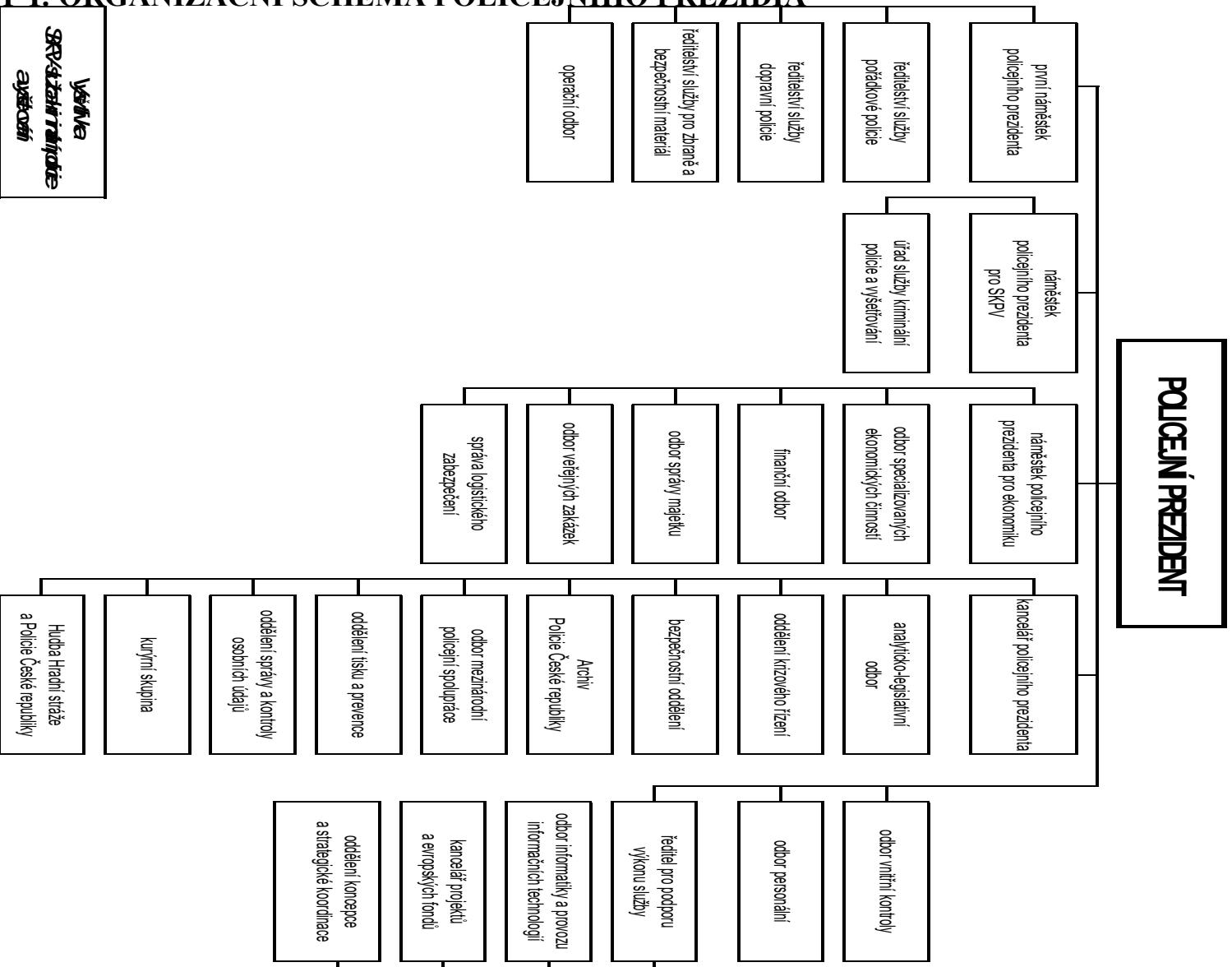
SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I: Organizační schéma Policejního prezidia

Příloha II: Dotazník studentů ohledně vnímání kriminality

Organizační schéma Policejního prezidia České republiky

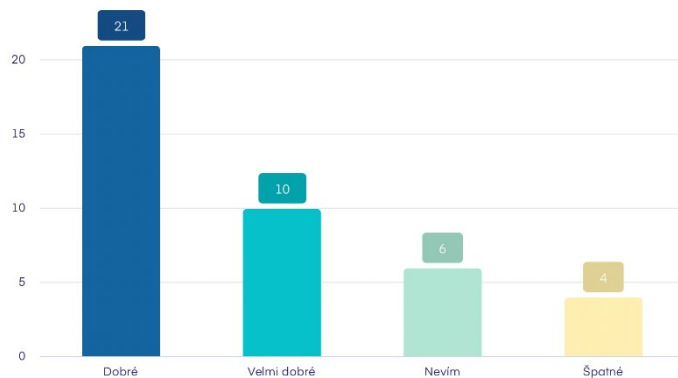

PŘÍLOHA P1: ORGANIZAČNÍ SCHÉMA POLICEJNÍHO PREZÍDIA

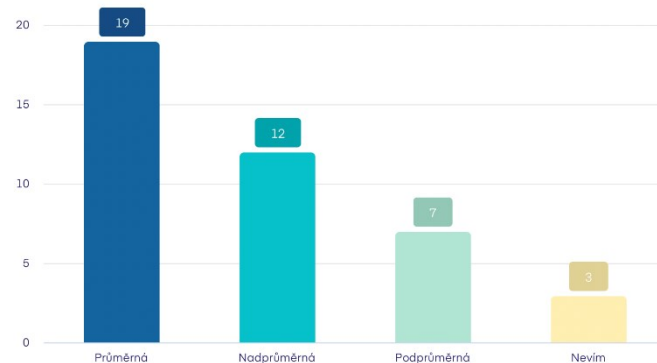
Vešmka
SRPV a jiné trikoty
ajškové

PŘÍLOHA II: DOTAZNÍK STUDENTŮ OHLEDNĚ VNÍMÁNÍ KRIMINALITY

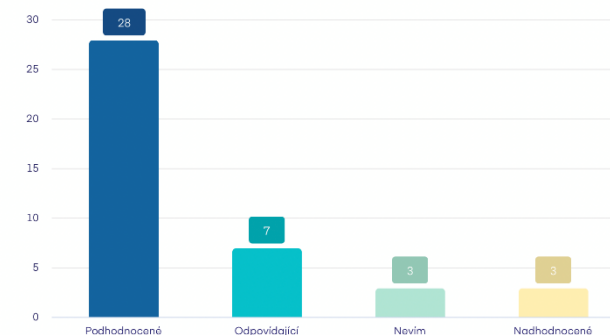
1. Domníváte se, že profesionální schopnosti policistů jsou...?

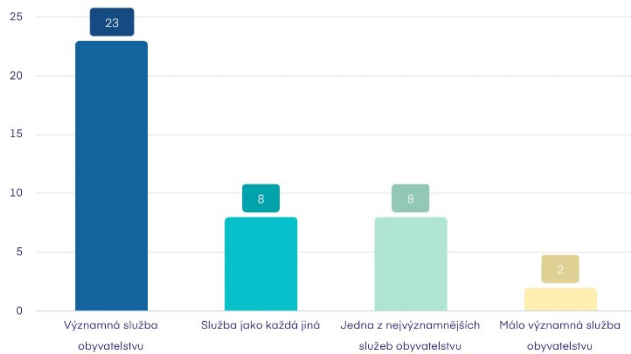
2. Domníváte se, že snaha policistů aktivně čelit zločinu je...?

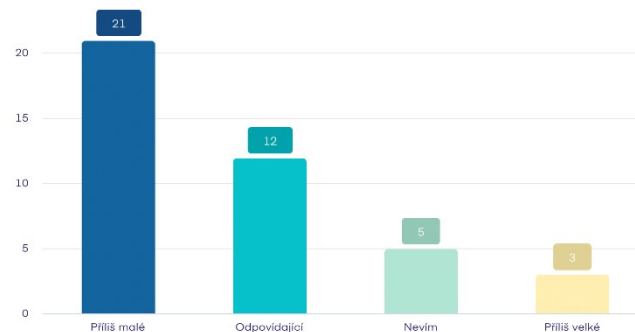
3. Domníváte se, že finanční ohodnocení policistů je...?

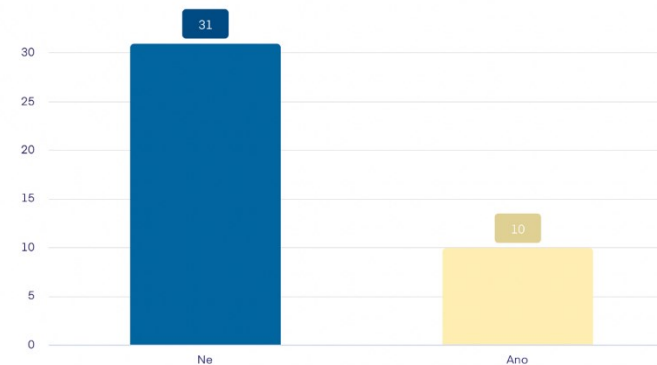
4. Jaký je váš názor na policejní profesi...?

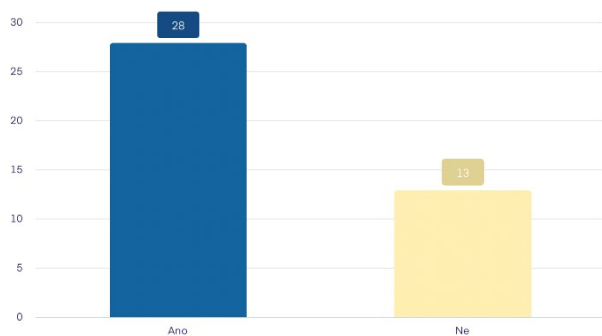
5. Domníváte se, že pravomoci Policie České republiky jsou...?

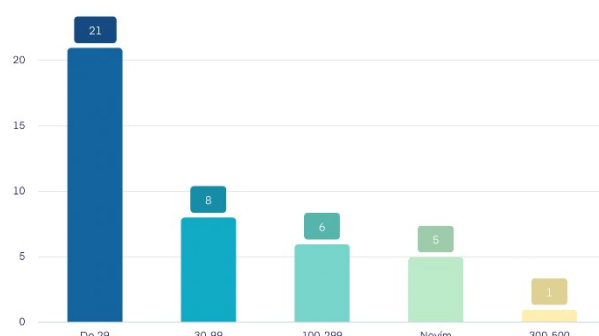
6. Víte, co označuje pojem Community policing...?

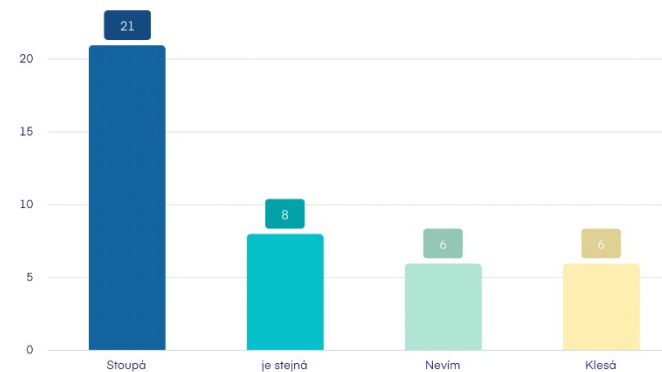
7. Dokážete vyjmenovat rozdíly mezi státní a městskou policií...?

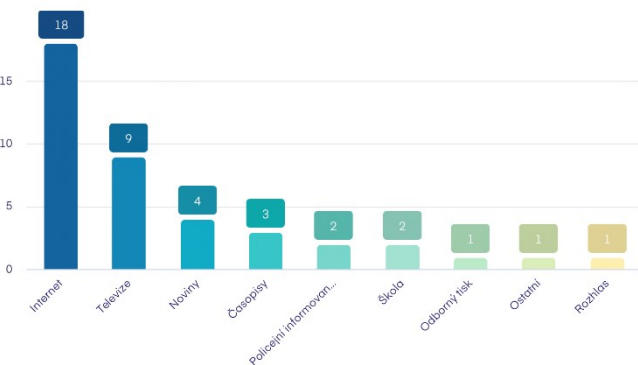
8. Dokážete odhadnout kolik se v roce 2020 stalo na území Olomouckého kraje vražd...?

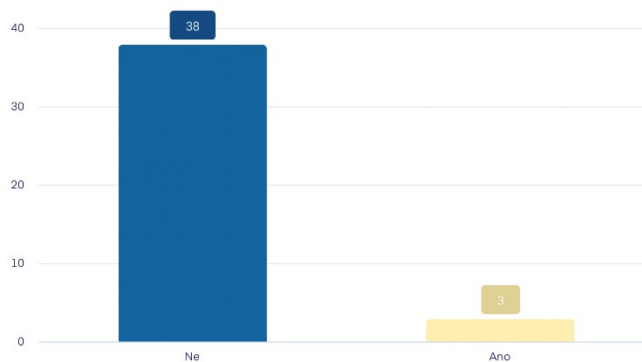
9. Domníváte se, že kriminalita od roku 1989...?

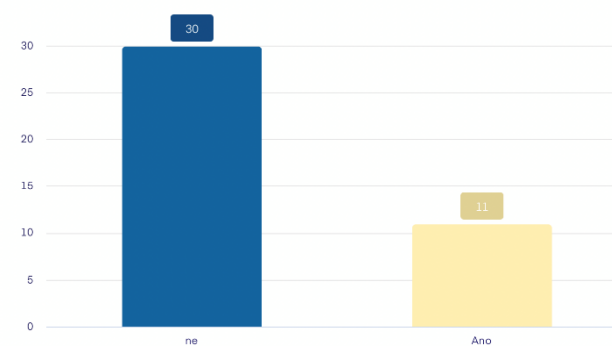
10. Odkud se nejčastěji dovídáte informace o stavu kriminality...?

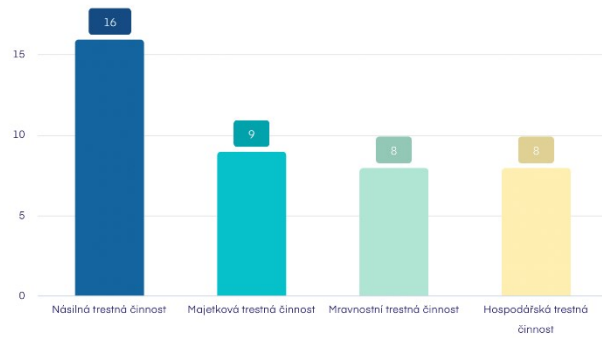
11. Setkali jste se osobně s pácháním trestné činnosti...?

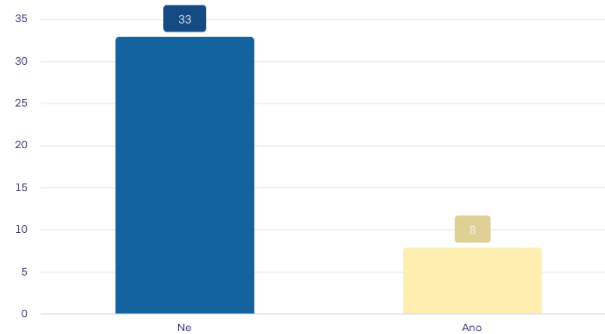
12. Domníváte se, že Policie České republiky dělá pro prevenci kriminality maximum...?

13. Jaký druh trestné činnosti je v Olomouckém kraji nejrozšířenější...?

14. Myslíte si, že je vhodné, aby obce při své preventivní činnosti zapojovaly dobrovolníky z řad občanů...?

15. Domníváte se, že zákon dostatečně chrání policisty při výkonu služby...?

